

32 399 Regels voor het kunnen verlenen van verplichte zorg aan een persoon met een psychische stoornis (Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg)

Nr. 2 VOORSTEL VAN WET

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is regels te stellen voor het als uiterste middel verlenen van verplichte zorg op maat aan personen met een psychische stoornis, die aansluiten bij ontwikkelingen in de geestelijke gezondheidszorg en internationale ontwikkelingen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK 1 BEGRIPSBEPALING EN ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1:1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. *accommodatie*: bouwkundige voorziening met het daarbij behorende terrein, waar zorg en verplichte zorg kunnen worden verleend door of namens een zorgaanbieder;
- b. *advocaat*: advocaat als bedoeld in artikel 9a van de Advocatenwet;
- c. *bestuur van de raad voor de rechtsbijstand*: bestuur van de raad voor rechtsbijstand als bedoeld in hoofdstuk II van de Wet op de rechtsbijstand;
- d. *contactpersoon*: contactpersoon als bedoeld in artikel 1:5;
- e. *crisismaatregel*: door de burgemeester opgelegde maatregel om tijdelijk verplichte zorg te verlenen;
- f. *criteria voor verplichte zorg*: criteria als bedoeld in de artikelen 3:3 en 3:4;
- g. *gespecialiseerde zorgverleners*: personen, behorende bij door Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aangewezen categorieën van deskundigen.
- h. *geneesheer-directeur*: door de zorgaanbieder aangewezen arts, in dienst van de zorgaanbieder en verantwoordelijk voor de algemene gang van zaken op het terrein van zorg en de verlening van verplichte zorg;
- i. *doel van verplichte zorg*: doel als bedoeld in artikel 3:4;
- j. *familie*: partner, de ouders dan wel één van hen, voor zover zij niet van het ouderlijk gezag zijn ontheven of ontzet, of elke meerderjarige bloedverwant in de rechte lijn, niet zijnde een ouder, en in de zijlijn tot en met de tweede graad;
- k. *familievertrouwenspersoon*: familievertrouwenspersoon als bedoeld in artikel 12:1;
- l. *huisregels*: huisregels als bedoeld in artikel 8:16;
- m. *inspectie*: Inspectie voor de Gezondheidszorg van het Staatstoezicht op de volksgezondheid;
- n. *inventarisatie van de essentiële voorwaarden voor rehabilitatie*: inventarisatie van de essentiële voorwaarden voor rehabilitatie, als bedoeld in artikel 5:17, eerste lid;
- o. *klachtencommissie*: klachtencommissie als bedoeld in artikel 10:1;
- p. *klachtprocedure*: klachtprocedure als bedoeld in artikel 10:3;
- q. *mantelzorg*: mantelzorg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel b, van de Wet maatschappelijke ondersteuning;
- r. *meldpunt openbare geestelijke gezondheidszorg*: meldpunt voor openbare geestelijke gezondheidszorg, als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel e, van de Wet maatschappelijke ondersteuning;
- s. *patiëntenvertrouwenspersoon*: patiëntenvertrouwenspersoon als bedoeld in artikel 11:1;

t. *rehabilitatie*: deelname aan het maatschappelijk verkeer en het zelfstandig functioneren;

u. *schade*: schade bestaande uit levensgevaar, lichamelijk letsel, psychische, materiële of financiële schade, een verstoorde ontwikkeling naar volwassenheid of maatschappelijke teloorgang;

v. *verplichte zorg*: zorg als bedoeld in artikel 3:1;

w. *vertegenwoordiger*: vertegenwoordiger als bedoeld in artikel 1:3;

x. *zorg*: zorg als bedoeld in artikel 3:2;

y. *zorgaanbieder*: zorgaanbieder als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel c, van de Kwaliteitswet zorginstellingen;

z. *zorgkaart*: zorgkaart als bedoeld in artikel 5:7;

aa. *zorgplan*: zorgplan als bedoeld in artikel 5:8;

bb. *zorgmachtiging*: rechterlijke machtiging om verplichte zorg te verlenen;

cc. *zorgverantwoordelijke*: arts als bedoeld in de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg of andere deskundige van een door onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aangewezen categorie, verantwoordelijk voor de zorg;

dd. *zorgverlener*: persoon die onder het gezag van de zorgaanbieder of van het college van burgemeester en wethouders dan wel zelfstandig zorg verleent aan betrokkene.

Artikel 1:2

De zorgaanbieder die verplichte zorg in een accommodatie verleent, verstrekt de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, ter opneming in een openbaar register van zodanige accommodaties, een opgave van:

- a. de naam of een andere aanduiding en het adres van de accommodatie;
- b. de naam en de rechtsvorm van de zorgaanbieder;
- c. de vormen van zorg die worden verleend.

Artikel 1:3

1. Als vertegenwoordiger ter zake van de uitoefening van de rechten en plichten van betrokkene op grond van deze wet treedt op:
 - a. de curator of de mentor van betrokkene;
 - b. indien betrokkene jonger dan zestien jaar is en geen curator of mentor benoemd is: de ouders die gezamenlijk het gezag uitoefenen respectievelijk de ouder die alleen dan wel de voogd die het gezag uitoefent;
 - c. indien betrokkene zestien of zeventien jaar en niet meerderjarig is en niet tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake van de uitoefening van zijn rechten op grond van deze wet in staat is en geen curator of mentor benoemd is: de ouders die gezamenlijk het gezag uitoefenen respectievelijk de ouder die alleen dan wel de voogd die het gezag uitoefent;
 - d. indien betrokkene meerderjarig is en niet tot een redelijke beoordeling van zijn belangen ter zake in staat is en geen curator of mentor is benoemd: de persoon die door betrokkene schriftelijk is gemachtigd als vertegenwoordiger op te treden of indien deze niet optreedt of ontbreekt, de echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel, tenzij deze dat niet wenst of ontbreekt, een ouder, voogd, kind, broer of zus, kleinkind tenzij deze dat niet wenst of ontbreekt;
 - e. indien betrokkene zestien jaar of ouder is: de persoon die door betrokkene schriftelijk is gemachtigd als vertegenwoordiger op te treden.
2. Betrokkene kan alleen een persoon als vertegenwoordiger machtigen, die meerderjarig en handelingsbekwaam is en schriftelijk instemt om als vertegenwoordiger op te treden.

3. Indien betrokkene niet tot een redelijke waardering van zijn belangen, ter zake van de uitoefening van zijn rechten en plichten op grond van deze wet, in staat is en geen vertegenwoordiger optreedt, doet de zorgaanbieder een verzoek voor een mentorschap als bedoeld in artikel 451, tweede lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek.
4. Betrokkene kan, ter voorkoming van tegengestelde belangen, niet als vertegenwoordiger machtigen:
 - a. de zorgaanbieder,
 - b. de geneesheer-directeur,
 - c. de zorgverantwoordelijke,
 - d. een zorgverlener, of
 - e. een medewerker van de zorgaanbieder.
5. De vertegenwoordiger betracht de zorg van een goed vertegenwoordiger en is gehouden betrokkene zoveel mogelijk bij de vervulling van zijn taak te betrekken.
6. De betrokkene die minderjarig is, onder curatele is gesteld dan wel ten behoeve van wie een mentorschap is ingesteld, is bekwaam om op grond van deze wet in rechte op te treden.

Artikel 1:4

1. Indien betrokkene nog niet de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt, is er sprake van:
 - a. instemming, indien de vertegenwoordiger instemt;
 - b. verzet, indien de vertegenwoordiger zich verzet.
2. Indien betrokkene de leeftijd van twaalf maar nog niet die van zestien jaar heeft bereikt, is er sprake van:
 - a. instemming, indien betrokkene instemt en de vertegenwoordiger instemt;
 - b. verzet, indien betrokkene of de vertegenwoordiger zich verzetten.
3. Indien betrokkene de leeftijd van zestien jaar heeft bereikt en er geen vertegenwoordiger optreedt, is er sprake van:
 - a. instemming, indien betrokkene zelf instemt;
 - b. verzet, indien betrokkene zich verzet of geen blijk geeft van de benodigde bereidheid.
4. Indien betrokkene de leeftijd van zestien jaar heeft bereikt en een vertegenwoordiger optreedt, is er sprake van:
 - a. instemming, indien betrokkene instemt en de vertegenwoordiger instemt;
 - b. verzet, indien betrokkene of de vertegenwoordiger zich verzetten.
5. De artikelen 450, eerste en tweede lid, en 465, zesde lid, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek zijn niet van toepassing op de verplichte zorg die op grond van een zorgmachtiging of een crisismaatregel aan betrokkene wordt verleend.

Artikel 1:5

1. Zodra de burgemeester een crisismaatregel neemt of de geneesheer-directeur begint met de voorbereiding van een zorgmachtiging, wijst deze een contactpersoon aan die op de hoogte wordt gehouden van de voorbereiding, de uitvoering, de wijziging en de beëindiging van verplichte zorg aan betrokkene en die bevoegd is om als belanghebbende op te treden in klachtprocedures en rechterlijke procedures.
2. Indien een vertegenwoordiger optreedt, wordt deze tevens als contactpersoon aangewezen, tenzij na overleg met betrokkene en de vertegenwoordiger als contactpersoon wordt aangewezen de echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel, een ouder, voogd, kind, broer of zus, of een naaste, mits die persoon als contactpersoon wenst op te treden.
3. Indien geen vertegenwoordiger optreedt, wordt na overleg met betrokkene als contactpersoon aangewezen de echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel,

een ouder, voogd, kind, broer of zus, of een naaste, mits die persoon als contactpersoon wenst op te treden.

4. Indien de burgemeester, geneesheer-directeur of de vertegenwoordiger gegronde bezwaren hebben om de door betrokkene aangewezen persoon als contactpersoon te laten functioneren, wordt na overleg met betrokkene en de vertegenwoordiger een andere contactpersoon aangewezen.

Artikel 1:6

1. Waar in deze wet, uitgezonderd hoofdstuk 10, een bevoegdheid wordt toegekend aan de rechter, is de enkelvoudige of meervoudige kamer van de rechtbank bevoegd in het arrondissement waar betrokkene zijn woonplaats heeft of waar hij hoofdzakelijk of daadwerkelijk verblijft, met dien verstande dat zaken met betrekking tot minderjarige personen worden behandeld door de kinderrechter, of door een meervoudige kamer waarvan de kinderrechter deel uit maakt.
2. Waar in hoofdstuk 10 een bevoegdheid wordt toegekend aan de rechter, is de enkelvoudige of meervoudige kamer van de rechtbank bevoegd in het arrondissement waar betrokkene ten tijde van de uitoefening van de bevoegdheid verblijft, met dien verstande dat zaken met betrekking tot minderjarige personen worden behandeld door de kinderrechter, of door een meervoudige kamer waarvan de kinderrechter deel uit maakt.

Artikel 1:7

1. Indien ten aanzien van de betrokkene een verzoekschrift wordt ingediend of betrokkene beroep instelt en geen advocaat heeft, geeft de rechter onverwijld aan het bestuur van de raad voor rechtsbijstand een last tot toevoeging van een advocaat aan betrokkene.
2. Indien de geneesheer-directeur, betrokkene of de vertegenwoordiger op grond van het in deze wet bepaalde een verzoekschrift indient of beroep instelt, is geen vast recht verschuldigd.
3. Artikel 282, vierde lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, is niet van toepassing.
4. Kosten van door de rechter opgeroepen getuigen en deskundigen komen ten laste van de Staat.

Artikel 1:8

1. Bij de voorbereiding, de uitvoering, de wijziging en de beëindiging van verplichte zorg wordt betrokkene in een voor hem begrijpelijke taal geïnformeerd.
2. Voor zover de uitvoering van de verplichte zorg leidt tot vrijheidsbeneming heeft betrokkene, indien hij de Nederlandse taal niet beheerst, recht op bijstand van een beëdigde tolk, als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de Wet beëdigde tolken en vertalers, ten laste van de staat.

Artikel 1:9

De termijn van de artikelen 7:7 en 8:13, eerste lid, wordt indien deze eindigt op een zaterdag, zondag of erkende feestdag, indien noodzakelijk, verlengd tot en met de eerstvolgende dag die niet een zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdag is.

HOOFDSTUK 2 ALGEMENE UITGANGSPUNTEN

Artikel 2:1

1. De zorgaanbieder en de geneesheer-directeur bieden voldoende mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid, om daarmee verplichte zorg zoveel mogelijk te voorkomen.
2. Verplichte zorg kan alleen als uiterste middel worden overwogen, indien er geen mogelijkheden voor vrijwillige zorg meer zijn.
3. Bij de voorbereiding, de afgifte, de tenuitvoerlegging, de uitvoering, de wijziging en de beëindiging van een zorgmachtiging of een crisismaatregel worden de subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en veiligheid van de verplichte zorg beoordeeld.
4. Bij de voorbereiding, de afgifte, de tenuitvoerlegging, de uitvoering, de wijziging en de beëindiging van een zorgmachtiging of crisismaatregel wordt rekening gehouden met de voorwaarden die noodzakelijk zijn om deelname aan het maatschappelijk leven **en het zelfstandig functioneren van betrokkene** te bevorderen.
5. Bij de voorbereiding, de afgifte, de tenuitvoerlegging, de uitvoering, de wijziging en de beëindiging van een zorgmachtiging of crisismaatregel worden de wensen en voorkeuren van betrokkene ten aanzien van de zorg vastgelegd.
6. De wensen en voorkeuren van betrokkene worden gehonoreerd, tenzij :
 - a. betrokkene niet tot een redelijke waardering ter zake in staat is;
 - b. deze in strijd zijn met de zorg van een goed hulpverlener, als bedoeld in artikel 453 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek.
7. Bij de voorbereiding, de uitvoering, de wijziging en de beëindiging van een zorgmachtiging of crisismaatregel worden de familie, de directe naasten van betrokkene en de huisarts zoveel mogelijk betrokken.
8. Bij de voorbereiding, de afgifte, de uitvoering, de wijziging en de beëindiging van verplichte zorg worden de mogelijk nadelige effecten van de verplichte zorg op lange termijn voor betrokkene bij de beoordeling van de subsidiariteit, proportionaliteit, effectiviteit en veiligheid betrokken en indien mogelijk met terzake deskundigen besproken.
9. Bij de voorbereiding, de afgifte, de uitvoering, de wijziging en de beëindiging van verplichte zorg bij kinderen en jeugdigen worden zonodig aanvullende zorgvuldigheidseisen gesteld en de mogelijk nadelige effecten van de verplichte zorg op lange termijn op de lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van betrokkene en de deelname aan het maatschappelijk leven betrokken bij de beoordeling van de subsidiariteit, proportionaliteit, effectiviteit en veiligheid en indien mogelijk met terzake deskundigen besproken.
10. Het derde tot en met het negende lid zijn van overeenkomstige toepassing op de voorbereiding, de uitvoering en de beëindiging van een beslissing op grond van hoofdstuk 8.

Artikel 2:2

1. **De zorgaanbieder stelt op basis van de uitgangspunten van artikel 2:1 een beleidsplan op over de toepassing van de verplichte zorg, dat gericht is op het terugdringen en voorkomen van verplichte zorg en het zoeken naar alternatieven op basis van vrijwilligheid.**
2. **De zorgaanbieder draagt er zorg voor dat het beleidsplan wordt toegepast bij de voorbereiding, de uitvoering, de evaluatie, de wijziging en de beëindiging van verplichte zorg.**

Artikel 2:3

De zorgaanbieder draagt er zorg voor dat de geneesheer-directeur zijn taken op grond van deze wet naar behoren kan uitvoeren en waarborgt de onafhankelijkheid van de geneesheer-directeur bij de uitvoering van zijn taken op grond van deze wet.

HOOFDSTUK 3 CRITERIA VOOR EN DOELEN VAN VERPLICHTE ZORG

Artikel 3:1

Verplichte zorg is zorg die ondanks het verzet, bedoeld in artikel 1:4 kan worden verleend op grond van:

- a. een zorgmachtiging;**
- b. een crisismaatregel;**
- c. een beslissing tot tijdelijke verplichte zorg voorafgaand aan een crisismaatregel als bedoeld in artikel 7:4;**
- d. een beslissing tot tijdelijke verplichte zorg in een noodsituatie als bedoeld in de artikelen 8:12 tot en met 8:14.**

Artikel 3:2

Zorg kan bestaan uit:

- a. een interventie, bestaande uit een vorm van verzorging, bejegening, behandeling, begeleiding of bescherming;
- b. toediening van medicatie, vocht en voeding, regelmatige medische controle of andere medische handelingen;
- c. pedagogische of therapeutische maatregelen;
- d. opname in een accommodatie;
- e. beperking van de bewegingsvrijheid;
- f. afzondering of separatie in een daartoe geschikte verblijfsruimte;
- g. beperking van het recht op het ontvangen van bezoek of het gebruik van communicatiemiddelen;
- h. toezicht op betrokkene;
- i. onderzoek aan kleding of lichaam;
- j. controle op de aanwezigheid van **gedrag beïnvloedende** middelen;
- k. beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten, die tot gevolg hebben dat betrokkene iets moet doen of nalaten.

Artikel 3:3

Indien het gedrag van een persoon als gevolg van zijn psychische stoornis leidt tot een aanzienlijk risico op ernstige schade voor hemzelf of voor een ander kan als uiterste middel verplichte zorg worden verleend, indien:

- a. er geen mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid zijn;
- b. er voor betrokkene geen minder bezwarende alternatieven met het beoogde effect zijn;
- c. het verlenen van verplichte zorg, gelet op het beoogde doel evenredig is; en
- d. redelijkerwijs te verwachten is dat het verlenen van verplichte zorg effectief is.

Artikel 3:4

1. Verplichte zorg kan worden verleend om:

- a. een crisissituatie af te wenden;
- b. een aanzienlijk risico op ernstige schade af te wenden;
- c. een zorgplan op te stellen;
- d. de geestelijke gezondheid van betrokkene te stabiliseren;
- e. de geestelijke gezondheid van betrokkene dusdanig te herstellen dat hij zijn autonomie zo veel mogelijk herwint.

2. Indien het gedrag van een persoon als gevolg van zijn psychische stoornis leidt tot een aanzienlijk risico op ernstige schade voor zijn fysieke gezondheid, kan ook verplichte zorg worden verleend om zijn fysieke gezondheid te stabiliseren of te herstellen.

HOOFDSTUK 4 DE ZELFBINDINGSVERKLARING

Artikel 4:1

1. Een persoon die de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt en tot een redelijke waardering van zijn belangen in staat is ter zake van zorg in verband met zijn psychische stoornis, kan zich met een zelfbindingsverklaring verbinden tot zorg.
2. Betrokkene en de zorgverantwoordelijke stellen een zelfbindingsverklaring op waarin worden beschreven:
 - a. onder welke omstandigheden verplichte zorg aan betrokkene moet worden verleend om een aanzienlijk risico op ernstige schade voor hemzelf of een ander te voorkomen **of om de gezondheidssituatie van betrokkene zodanig te verbeteren dat hij tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake van zorg in staat is;**
 - b. de zorg en de verplichte zorg die onder die omstandigheden aan betrokkene kan worden verleend en de maximale duur van de verplichte zorg;
 - c. de omstandigheden waaronder de verplichte zorg wordt beëindigd;
 - d. de geldigheidsduur van de zelfbindingsverklaring;
 - e. de contactpersoon en de voor de continuïteit van zorg relevante familie en naasten met wie contact moet worden opgenomen als de onder a bedoelde omstandigheden zich voordoen.**
3. De zelfbindingsverklaring gaat vergezeld van een zorgplan als bedoeld in **artikel 5:19**.
4. Indien betrokkene de leeftijd van twaalf, maar nog niet die van zestien jaar heeft bereikt, betreft de zorgverantwoordelijke de vertegenwoordiger van betrokkene bij het opstellen van de zelfbindingsverklaring.
- 5. De zorgverantwoordelijke wijst betrokkene op de mogelijkheid om zich bij het opstellen van een zelfbindingsverklaring te laten bijstaan door een familielid of naaste of de patiëntenvertrouwenspersoon.**
6. De patiëntenvertrouwenspersoon verleent op verzoek van betrokkene advies en bijstand bij het opstellen van de zelfbindingsverklaring.
7. Een onafhankelijk arts of een persoon, behorende bij door Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aangewezen categorieën van deskundigen, stelt een verklaring op waaruit blijkt of betrokkene tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake in staat is.

Artikel 4:2

1. Betrokkene, de zorgverantwoordelijke en de geneesheer-directeur dateren en ondertekenen de zelfbindingsverklaring.
2. Indien betrokkene nog niet de leeftijd van zestien jaar heeft bereikt, ondertekent de vertegenwoordiger de zelfbindingsverklaring mede.
3. De geneesheer-directeur verstrekt de zelfbindingsverklaring aan betrokkene en een gewaarmerkt afschrift aan ten minste één door betrokkene aangewezen persoon.

Artikel 4:3

De zelfbindingsverklaring kan tussentijds worden gewijzigd of ingetrokken. Op de wijziging of de intrekking zijn de artikelen 4:1 en 4:2 van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 5 VOORBEREIDING ZORGMACHTIGING

Paragraaf 1 Verzoek voorbereiding zorgmachtiging

Artikel 5:1

Bij de geneesheer-directeur kan een schriftelijk en gemotiveerd verzoek worden ingediend voor de voorbereiding van een zorgmachtiging voor een persoon aan wie onder zijn verantwoordelijkheid zorg wordt of is verleend.

Artikel 5:2

- 1. Bij een meldpunt voor openbare geestelijke gezondheidszorg kan een melding worden gedaan om de noodzaak te laten onderzoeken tot verplichte zorg aan een persoon aan wie nog niet onder de verantwoordelijkheid van een geneesheer-directeur zorg wordt of is verleend.**
- 2. Indien uit onderzoek van een meldpunt voor openbare geestelijke gezondheidszorg blijkt dat verplichte zorg noodzakelijk is, dient dat meldpunt voor openbare geestelijke gezondheidszorg een schriftelijk en gemotiveerd verzoek voor de voorbereiding van een zorgmachtiging bij de geneesheer-directeur in.**
- 3. Indien een meldpunt voor openbare geestelijke gezondheidszorg besluit geen verzoek voor de voorbereiding van een zorgmachtiging in te dienen, kan degene die de melding, bedoeld in het eerste lid, heeft gedaan, een schriftelijk en gemotiveerd verzoek voor de voorbereiding van een zorgmachtiging bij dat meldpunt voor openbare geestelijke gezondheidszorg indienen.**

Artikel 5:3

- 1. De verzoeker maakt in het verzoek aannemelijk dat is voldaan aan de criteria voor verplichte zorg.**
- 2. De verzoeker vermeldt in het verzoek de relatie met de persoon op wie het verzoek betrekking heeft.**
- 3. Bij ministeriële regeling wordt een model voor een verzoek vastgesteld.**

Artikel 5:4

- 1. De verzoeker kan niet-ontvankelijk worden verklaard indien:**
 - a. het verzoek onvolledig is;**
 - b. de verzoeker onvoldoende relatie heeft met de persoon op wie het verzoek betrekking heeft;**
 - c. het een herhaald verzoek betreft na een eerdere afwijzing op inhoudelijke gronden en uit het verzoek onvoldoende blijkt dat de feiten en omstandigheden nadien veranderd zijn;**
 - d. het een kennelijk onredelijk verzoek betreft.**
- 2. De verzoeker ontvangt zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk een week na ontvangst van het verzoek, schriftelijk mededeling van de gronden waarop de verzoeker niet-ontvankelijk is in zijn verzoek.**

Artikel 5:5

- 1. Indien het verzoek aan een meldpunt voor openbare geestelijke gezondheidszorg is gericht, wijst het college van burgemeester en wethouders, zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk een week na ontvangst van het verzoek, een geneesheer-directeur aan die de zorgmachtiging voorbereidt.**
- 2. Het college van burgemeester en wethouders deelt aan de verzoeker, betrokkene, de vertegenwoordiger en de contactpersoon mee, dat een verzoek voor de voorbereiding van een zorgmachtiging in behandeling is genomen en vermeldt de gegevens van de geneesheer-directeur, die met de voorbereiding van de zorgmachtiging is belast.**

Artikel 5:6

Het college van burgemeester en wethouders kan de taken, bedoeld in de artikelen 5:2 en 5:5, mandateren aan:

- a. de directeur van de gemeentelijke gezondheidsdienst, of
- b. een zorgaanbieder.

Artikel 5:7

De geneesheer-directeur kan besluiten ambtshalve een zorgmachtiging voor te bereiden.

Paragraaf 2 Voorbereiding zorgmachtiging

Artikel 5:8

Zodra de geneesheer-directeur ambtshalve of op verzoek met de voorbereiding van een zorgmachtiging begint:

- a. informeert hij betrokkene, de vertegenwoordiger, de advocaat en de contactpersoon schriftelijk, dat hij op verzoek of ambtshalve een verzoek voor een zorgmachtiging voorbereidt,
- b. verstrekt hij, indien betrokkene geen advocaat heeft, de persoonsgegevens van betrokkene aan de rechter, die onverwijld aan het bestuur van de raad voor rechtsbijstand een last tot toevoeging van een advocaat aan betrokkene geeft,
- c. informeert hij betrokkene over de mogelijkheid om zich bij te laten staan door een familielid of naaste bij het opstellen van de zelfbindingsverklaring, de zorgkaart, het mantelzorgplan, de inventarisatie van de essentiële voorwaarden voor rehabilitatie en het zorgplan,
- d. informeert hij betrokkene, de vertegenwoordiger en de contactpersoon schriftelijk over de mogelijkheid van advies en bijstand aan betrokkene door een patiëntenvertrouwenspersoon, en
- e. verstrekt hij de persoonsgegevens van betrokkene aan de patiëntenvertrouwenspersoon, met als doel betrokkene te kunnen informeren over de mogelijkheid tot advies en bijstand door een patiëntenvertrouwenspersoon, tenzij betrokkene daar bezwaar tegen heeft.

Artikel 5:9

Indien er geen zorgverantwoordelijke is, wijst de geneesheer-directeur een daartoe gespecialiseerde arts aan als zorgverantwoordelijke.

Paragraaf 3 De medische verklaring

Artikel 5:10

Ter voorbereiding van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging aan de rechter draagt de geneesheer-directeur zorg voor een medische verklaring van een daartoe gespecialiseerde onafhankelijke arts over de actuele gezondheidstoestand van betrokkene.

Artikel 5:11

1. De arts vermeldt in de medische verklaring in elk geval:

- a. de symptomen die betrokkene vertoont, en zo mogelijk, een diagnose van de psychische stoornis van betrokkene;
- b. de relatie tussen de psychische stoornis en het gedrag dat tot het aanzienlijke risico op ernstige schade leidt;
- c. de zorg die noodzakelijk is om het aanzienlijke risico op ernstige schade weg te nemen.

2. De arts beoordeelt in de medische verklaring tevens of het zorgplan zoals opgesteld door de zorgverantwoordelijke voldoet:
 - a. om het aanzienlijke risico op ernstige schade weg te nemen;
 - b. aan de eisen van artikel 2:1.
3. De arts pleegt zo mogelijk tevoren overleg met de zorgverantwoordelijke of de huisarts.
4. De beoordeling van het zorgplan kan achterwege blijven indien:
 - a. betrokkene nog geen zorg wordt verleend en de zorgmachtiging tot doel heeft een zorgplan op te kunnen stellen, als bedoeld in artikel 3:4, eerste lid, onderdeel c;
 - b. de zorgverantwoordelijke gerede twijfel heeft of:
 - 1°. er sprake is van een psychische stoornis,
 - 2°. het gedrag dat voortvloeit uit de psychische stoornis leidt tot een aanzienlijk risico op ernstige schade, dan wel
 - 3°. verplichte zorg noodzakelijk is om het aanzienlijke risico op ernstige schade weg te nemen.
5. Bij ministeriële regeling wordt een model voor een medische verklaring vastgesteld.

Artikel 5:12

1. Indien het gedrag dat voortvloeit uit de psychische stoornis van betrokkene, de aard van de psychische stoornis van betrokkene of informatie over betrokkene daartoe aanleiding geeft, verzoekt de arts een hulpofficier van justitie om de politiegegevens te verstrekken die van belang zijn voor de beoordeling van het aanzienlijke risico op ernstige schade voor betrokkene of een ander.
2. De hulpofficier van justitie verstrekt de politiegegevens die voor de beoordeling van het aanzienlijke risico op ernstige schade voor betrokkene of een ander van belang zijn aan de gespecialiseerde en onafhankelijke arts, bedoeld in artikel 5.10.
3. De arts voegt de politiegegevens bij de medische verklaring.
4. Onze Minister van Veiligheid en Justitie kan nadere regels stellen ten aanzien van de verstrekking van politiegegevens.

Artikel 5:13

1. De gespecialiseerde en onafhankelijke arts, bedoeld in artikel 5:10;
 - a. staat als arts ingeschreven in het register, bedoeld in artikel 3 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg,
 - b. behoort tot de door Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aangewezen categorieën van deskundigen,
 - c. heeft minimaal een jaar geen zorg verleend aan betrokkene, en
 - d. is niet in dienst bij de zorgaanbieder die verantwoordelijk is voor de voorbereiding van de zorgmachtiging.
2. Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport kan nadere regels stellen ten aanzien van de eisen waar de arts die een medische verklaring opstelt aan dient te voldoen.

Artikel 5:14

1. De geneesheer-directeur kan besluiten de voorbereiding van een verzoek voor een zorgmachtiging te beëindigen, indien uit de medische verklaring blijkt:
 - a. dat er geen sprake is van een psychische stoornis,
 - b. het gedrag dat voortvloeit uit de psychische stoornis niet tot een aanzienlijk risico op ernstige schade leidt, dan wel

- c. **verplichte zorg niet noodzakelijk is om het aanzienlijke risico op ernstige schade weg te nemen.**
2. **De geneesheer-directeur deelt zijn schriftelijke en gemotiveerde beslissing mee aan de verzoeker, bedoeld in de artikelen 5:1 en 5:2, tweede of derde lid, betrokkene, de vertegenwoordiger, de contactpersoon, de advocaat en de zorgverantwoordelijke.**

Paragraaf 4 De zorgkaart, het mantelzorgplan en het zorgplan

Artikel 5:15

1. **De zorgverantwoordelijke stelt samen met betrokkene en de vertegenwoordiger een zorgkaart op. De zorgkaart vermeldt de voorkeuren van betrokkene.**
2. **De zorgverantwoordelijke wijst betrokkene op de mogelijkheid om zich bij het opstellen, evalueren en actualiseren van de zorgkaart te laten bijstaan door een familielid of naaste.**
3. **De patiëntenvertrouwenspersoon verleent op verzoek van betrokkene advies en bijstand bij het opstellen van de zorgkaart.**
4. **Indien betrokkene of de vertegenwoordiger geen voorkeuren kenbaar wil maken, vermeldt de zorgverantwoordelijke dit op de zorgkaart.**

Artikel 5:16

1. **De zorgverantwoordelijke wijst betrokkene, de vertegenwoordiger, de contactpersoon en de voor de continuïteit van zorg relevante familie en naasten op de mogelijkheid om samen met een zorgverlener een mantelzorgplan op te stellen.**
2. **Het mantelzorgplan beschrijft de vrijwillige zorg en ondersteuning die de familie en naasten bereid zijn te verlenen aan betrokkene.**

Artikel 5:17

1. **Indien bij de voorbereiding van het zorgplan blijkt dat essentiële voorwaarden voor deelname aan het maatschappelijk verkeer en het zelfstandig functioneren van betrokkene ontbreken, draagt de zorgverantwoordelijke er zorg voor dat een zorgverlener met betrokkene en de vertegenwoordiger de essentiële voorwaarden voor rehabilitatie inventariseert.**
2. **De zorgverantwoordelijke wijst betrokkene op de mogelijkheid om zich bij de inventarisatie van de essentiële voorwaarden voor rehabilitatie te laten bijstaan door een familielid of naaste.**
3. **Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport kan nadere regels stellen ten aanzien de essentiële voorwaarden voor rehabilitatie.**

Artikel 5:18

1. **De zorgverantwoordelijke stelt in overleg met betrokkene en de vertegenwoordiger een zorgplan op.**
2. **De zorgverantwoordelijke wijst betrokkene op de mogelijkheid om zich bij het opstellen, evalueren en actualiseren van het zorgplan te laten bijstaan door een familielid of naaste en de patiëntenvertrouwenspersoon.**
3. **De zorgverantwoordelijke pleegt voorafgaand aan het opstellen van het zorgplan overleg met:**
 - a. **de contactpersoon en de voor de continuïteit van zorg relevante familie en naasten;**
 - b. **de zorgverleners, en zo mogelijk met de huisarts;**

- c. gespecialiseerde zorgverleners, indien de ernst of de aard van de psychische stoornis daartoe noodzaakt, of indien er sprake is van meervoudige problematiek.
4. De zorgverantwoordelijke stelt betrokkene, de vertegenwoordiger, de contactpersoon, de voor de continuïteit van zorg relevante familie en naasten in de gelegenheid om bij voorkeur mondeling hun zienswijze kenbaar te maken. Het kenbaar maken van de zienswijze gebeurt zo mogelijk, gelijktijdig en gezamenlijk, tenzij betrokkene daar bezwaar tegen heeft.
5. De patiëntenvertrouwenspersoon verleent op verzoek van betrokkene advies en bijstand bij het opstellen van het zorgplan.

Artikel 5:19

1. Het zorgplan vermeldt in elk geval:
 - a. een diagnose van de psychische stoornis van betrokkene en het gedrag dat voortvloeit uit de psychische stoornis en leidt tot een aanzienlijk risico op ernstige schade voor hemzelf of voor een ander;
 - b. de zorg die noodzakelijk is om het aanzienlijke risico op ernstige schade weg te nemen;
 - c. het doel van verplichte zorg;
 - d. de wijze waarop rekening wordt gehouden met de voorkeuren van betrokkene ten aanzien van de zorg, zoals vastgelegd op de zorgkaart of in de zelfbindingsverklaring;
 - e. de zienswijze en de contactgegevens van de personen, bedoeld in artikel 5:18, vierde lid;
 - f. de minimale en maximale duur van de afzonderlijke vormen van zorg;
 - g. de wijze waarop de zorgaanbieder en de geneesheer-directeur de kwaliteit van de verplichte zorg bewaken en toezicht houden op de uitvoering van de ambulante verplichte zorg;
 - h. de frequentie waarmee en de omstandigheden waaronder het zorgplan en de subsidiariteit, proportionaliteit, effectiviteit en veiligheid van de verplichte zorg met betrokkene, de vertegenwoordiger en het familielid of de naaste, bedoeld in artikel 5:18, tweede lid, worden geëvalueerd en het zorgplan wordt geactualiseerd;
 - i. de zorgaanbieder die kan worden belast met de uitvoering van de zorgmachtiging, en zo nodig de accommodatie.
2. De zorgverantwoordelijke voegt voor zover aanwezig het mantelzorgplan en de inventarisatie van de essentiële voorwaarden voor rehabilitatie als bijlage bij het zorgplan.
3. Indien de zorgverantwoordelijke van oordeel is dat niet is voldaan aan de criteria voor verplichte zorg, vermeldt hij de redenen daarvan in het zorgplan en zo mogelijk:
 - a. de mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid;
 - b. minder bezwarende alternatieven met het beoogde effect.
4. Indien de zorgverantwoordelijke en betrokkene of de vertegenwoordiger niet tot overeenstemming komen, vermeldt het zorgplan de redenen daarvoor.
5. Indien de zorgverantwoordelijke van oordeel is dat gelet op de noodzakelijke zorg een andere zorgaanbieder dan degene onder wiens verantwoordelijkheid de zorgmachtiging wordt voorbereid, belast zou moeten worden met de uitvoering van de zorgmachtiging, pleegt hij hiertoe overleg met de beoogde zorgaanbieder.

6. Bij ministeriële regeling wordt in overeenstemming met de inspectie een model voor een zorgplan vastgesteld.

Paragraaf 5 Beslissing geneesheer-directeur

Artikel 5:20

1. De geneesheer-directeur beslist zo spoedig mogelijk en uiterlijk vier weken nadat hij de voorbereiding van een zorgmachtiging heeft medegedeeld aan belanghebbenden of voldaan is aan de criteria voor verplichte zorg.
2. De geneesheer-directeur deelt zijn schriftelijke en gemotiveerde beslissing mee aan de verzoeker, bedoeld in de artikelen 5:1 en 5:2, tweede en derde lid, betrokkene, de vertegenwoordiger, de contactpersoon, de advocaat en de zorgverantwoordelijke.

Artikel 5:21

1. Indien de geneesheer-directeur beslist dat is voldaan aan de criteria voor verplichte zorg, dient hij onverwijld een verzoekschrift voor een zorgmachtiging bij de rechter in.
2. Bij het verzoekschrift voor een zorgmachtiging voegt de geneesheer-directeur in elk geval:
 - a. de medische verklaring;
 - b. de zorgkaart;
 - c. het zorgplan inclusief de bijlagen, tenzij het een verzoek betreft voor een zorgmachtiging die strekt tot het opstellen van het zorgplan of een verzoek als bedoeld in artikel 7:9.
3. Indien het een verzoekschrift betreft voor een zorgmachtiging op grond van artikel 4:1 voegt de geneesheer-directeur bij het verzoek:
 - a. de medische verklaring;
 - b. de zorgkaart;
 - c. de zelfbindingsverklaring.
4. De geneesheer-directeur voegt daarnaast bij het verzoekschrift voor een zorgmachtiging:
 - a. indien betrokkene minderjarig is, een uittreksel uit het in artikel 244 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek bedoelde register, of een verklaring van de griffie van de rechtbank dat ten aanzien van de minderjarige het register geen gegevens bevat;
 - b. indien betrokkene onder curatele is gesteld, een uittreksel uit het in artikel 391 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek bedoelde register;
 - c. indien ten behoeve van betrokkene een mentorschap is ingesteld, een afschrift van de beschikking waarbij het mentorschap is ingesteld en die waarbij een mentor is benoemd.

Artikel 5:22

1. Indien de geneesheer-directeur beslist dat niet is voldaan aan de criteria voor verplichte zorg en geen verzoekschrift voor een zorgmachtiging wordt ingediend, kan de verzoeker, bedoeld in de artikelen 5:1 en 5:2, tweede en derde lid, binnen 14 dagen nadat de beslissing van de geneesheer-directeur aan hem is meegedeeld, de geneesheer-directeur schriftelijk en gemotiveerd verzoeken alsnog een verzoekschrift voor een zorgmachtiging bij de rechter in te dienen.
2. Indien uit de medische verklaring blijkt dat de psychische stoornis van betrokkene noodzaakt tot zorg en het verzoek, bedoeld in het eerste lid, voldoende gemotiveerd

is, dient de geneesheer-directeur alsnog een verzoekschrift voor een zorgmachtiging bij de rechter in. De geneesheer-directeur voegt het gemotiveerde verzoek, bedoeld in het eerste lid, bij het verzoekschrift voor een zorgmachtiging.

Paragraaf 6 Verzoekschrift van de officier van justitie

Artikel 5:23

- 1. De officier van justitie kan ambtshalve of op verzoek van de politie, een verzoekschrift voor een zorgmachtiging die strekt tot het opstellen van een zorgplan voor betrokkene bij de rechter indienen, indien naar zijn oordeel is voldaan aan de criteria van verplichte zorg en de noodzaak tot verplichte zorg is gebleken bij de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Gelijke bevoegdheid komt de officier van justitie toe, indien naar zijn oordeel aan de criteria voor verplichte zorg is voldaan en aansluitend aan de tenuitvoerlegging van een straf of maatregel, verplichte zorg nodig is.**
- 2. De officier van justitie voegt bij het verzoekschrift de medische verklaring en indien aanwezig de zorgkaart. Ten behoeve van de medische verklaring verstrekt de officier van justitie de politiegegevens aan de arts, bedoeld in artikel 5:10.**
- 3. De officier van justitie vermeldt in zijn verzoekschrift de zorgaanbieder onder wiens verantwoordelijkheid het zorgplan moet worden opgesteld, nadat hij hiertoe overleg heeft gevoerd met de beoogde zorgaanbieder. Het verslag van het overleg wordt bij het verzoekschrift gevoegd.**
- 4. De artikelen 5:8, 5:10, 5:11, 5:12, 5:14, 5:21, vierde lid, zijn van toepassing, met dien verstande dat de officier van justitie is belast met de werkzaamheden of bevoegdheden die aan de geneesheer-directeur zijn opgedragen.**

HOOFDSTUK 6 ZORGMACHTIGING

Paragraaf 1 Afgifte zorgmachtiging

Artikel 6:1

- 1. De rechter stelt na ontvangst van het verzoekschrift voor een zorgmachtiging, betrokkene, de vertegenwoordiger en de advocaat in de gelegenheid om hun zienswijze kenbaar te maken.**
- 2. De rechter kan zich zo nodig en zo mogelijk laten voorlichten door:**
 - a. de verzoeker, bedoeld in de artikelen 5:1 en 5:2, tweede en derde lid,**
 - b. de echtgenoot, de geregistreerde partner, de levensgezel of degene die betrokkene feitelijk verzorgt,**
 - c. de contactpersoon,**
 - d. elke meerderjarige bloedverwant in de rechte lijn of de zijlijn tot en met de tweede graad en elke meerderjarige aanverwant tot en met de tweede graad,**
 - e. een voor continuïteit van zorg relevant familielid of naaste,**
 - f. de zorgaanbieder, de geneesheer-directeur of de zorgverantwoordelijke**
 - g. de arts die de medische verklaring heeft opgesteld, dan wel**
 - h. de hulpofficier van justitie, bedoeld in artikel 5:12, of een ambtenaar van politie die bekend is met betrokkene, dan wel**
 - i. de officier van justitie.**
- 3. Indien betrokkene niet in staat is zich naar de rechtbank te begeven en in Nederland verblijft, kan hij worden gehoord op zijn verblijfplaats. Indien betrokkene niet in Nederland**

verblijft, wordt de behandeling van het verzoek door de rechtbank aangehouden totdat betrokkene in Nederland kan worden gehoord.

4. De rechter kan onderzoek door deskundigen bevelen en is bevoegd deze deskundigen alsmede getuigen op te roepen. De rechter roept de door betrokkene opgegeven deskundigen en getuigen op, tenzij hij van oordeel is dat door het achterwege blijven daarvan betrokkene redelijkerwijs niet in zijn belangen kan worden geschaad. Indien hij een opgegeven deskundige of getuige niet heeft opgeroepen, vermeldt hij de reden daarvan in de uitspraak.

5. De rechter kan verplichten te verschijnen:

- a. de geneesheer-directeur,
- b. de verzoeker, bedoeld in de artikelen 5:1 en 5:2, tweede en derde lid,
- c. de vertegenwoordiger,
- d. de contactpersoon,
- e. de arts die de medische verklaring heeft opgesteld,
- f. de zorgaanbieder of de zorgverantwoordelijke,
- g. de hulpofficier van justitie, bedoeld in artikel 5:12 of een ambtenaar van politie die bekend is met betrokkene, dan wel
- h. de officier van justitie.

6. Indien de rechter zich laat voorlichten in afwezigheid van betrokkene, wordt de zakelijke inhoud van de verstrekte inlichtingen aan betrokkene medegedeeld.

7. Betrokkene en **de advocaat** worden in de gelegenheid gesteld hun zienswijze kenbaar te maken naar aanleiding van de mededelingen en verklaringen van de personen, bedoeld in het tweede en vierde lid.

8. Kosten van getuigen en deskundigen in verband met de toepassing van het vierde lid, komen ten laste van 's Rijks kas. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de vergoeding van kosten.

Artikel 6:2

De rechter doet zo spoedig mogelijk uitspraak, maar uiterlijk:

- a. twee weken na ontvangst van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging als bedoeld in de artikelen 5:21 en 5:23, eerste lid, tweede volzin;
- b. drie werkdagen na ontvangst van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging als bedoeld in de artikelen 5:21, derde lid, 5:23, eerste lid, eerste volzin, 7:9 en 8:13, zesde lid.

Artikel 6:3

1. De rechter kan een zorgmachtiging verlenen, indien naar zijn oordeel:

- a. aan de criteria voor verplichte zorg is voldaan; en,
- b. met de in het zorgplan opgenomen zorg het aanzienlijke risico op ernstige schade kan worden weggenomen.

2. De zorgmachtiging vermeldt in elk geval:

- a. de zorg die noodzakelijk is om het aanzienlijke risico op ernstige schade weg te nemen;
- b. de wijze waarop rekening wordt gehouden met de voorkeuren van betrokkene, zoals vastgelegd op de zorgkaart of in de zelfbindingsverklaring;
- c. de minimale en maximale duur van de afzonderlijke vormen van zorg;
- d. de wijze waarop de zorgaanbieder en de geneesheer-directeur de kwaliteit van de verplichte zorg bewaken;
- e. de frequentie waarmee en de omstandigheden waaronder het zorgplan en de subsidiariteit, proportionaliteit, effectiviteit en veiligheid van de verplichte zorg

met betrokkene en de vertegenwoordiger zal worden geëvalueerd en het zorgplan geactualiseerd;

f. de zorgaanbieder die wordt belast met de uitvoering van de zorgmachtiging en zo nodig de accommodatie;

g. de inventarisatie van de essentiële voorwaarden voor rehabilitatie;

h. de mogelijkheid tot het verlenen van advies en bijstand door een patiëntenvertrouwenspersoon.

3. De zorgmachtiging is bij voorraad uitvoerbaar.

4. De griffie van de rechtbank zendt een afschrift van de beslissing van de rechter aan:

a. betrokkene;

b. de vertegenwoordiger;

c. de advocaat;

d. de contactpersoon;

e. de ouders die het gezag uitoefenen, de voogd, de curator of de mentor;

f. de echtgenoot, partner, levensgezel of degene die betrokkene verzorgt;

g. de verzoeker, bedoeld in de artikelen 5:1, 5:2 en 5:23;

h. de zorgaanbieder, de geneesheer-directeur, de zorgverantwoordelijke en de huisarts.

5. Indien een machtiging betrekking heeft op een minderjarige die onder toezicht is gesteld, geldt deze als machtiging, als bedoeld in artikel 261 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek.

Paragraaf 2 Geldigheidsduur

Artikel 6:4

De rechter verleent een zorgmachtiging voor de duur die noodzakelijk is, maar maximaal voor:

a. zes weken, indien het doel van verplichte zorg de gronden, bedoeld in artikel 3:4, eerste lid, **onderdelen a of c, betreft of het verzoekschrift betreft op grond van artikel 7:9;**

b. zes maanden, indien het doel van verplichte zorg de gronden, bedoeld in artikel 3:4, eerste lid, **onderdelen b, d en e,** betreft;

c. twaalf maanden, indien het een zorgmachtiging betreft die aansluit op een zorgmachtiging als bedoeld onder b;

d. twee jaar, indien het een aansluitende zorgmachtiging betreft voor een persoon die gedurende ten minste de afgelopen vijf jaar aaneengesloten verplichte zorg **is verleend.**

Paragraaf 3 Vervallen zorgmachtiging

Artikel 6:5

De zorgmachtiging vervalt, indien:

a. de geldigheidsduur is verstreken;

b. de beslissing van de geneesheer-directeur, bedoeld in artikel 8:20, tot beëindiging van het verlenen van alle vormen van verplichte zorg op grond van een zorgmachtiging, zonder dat daaraan voorwaarden of beperkingen zijn verbonden, onherroepelijk is geworden;

c. de rechter op grond van een verzoek van **de geneesheer-directeur als bedoeld in artikel 8:21, tweede lid,** heeft beslist tot beëindiging van het verlenen van alle vormen van verplichte zorg op grond van een zorgmachtiging, zonder

dat daaraan voorwaarden of beperkingen zijn verbonden;

d. een nieuwe zorgmachtiging ten uitvoer wordt gelegd.

HOOFDSTUK 7 CRISISMAATREGEL

Paragraaf 1 Verzoek crisismaatregel

Artikel 7:1

1. Bij de burgemeester kan een gemotiveerd en bij voorkeur schriftelijk verzoek worden ingediend om een crisismaatregel te nemen.
2. De verzoeker maakt in het verzoek aannemelijk dat is voldaan aan de criteria voor verplichte zorg.
3. De verzoeker vermeldt in het verzoek de relatie met de persoon op wie het verzoek betrekking heeft.
4. Bij ministeriële regeling wordt een model voor een schriftelijk verzoek vastgesteld.
5. De burgemeester zendt onverwijld een afschrift van het verzoek voor een crisismaatregel aan betrokkene, **de vertegenwoordiger, de contactpersoon en de advocaat.**

Artikel 7:2

1. De burgemeester kan **de verzoeker bij** een kennelijk ongegrond verzoek niet-ontvankelijk verklaren, indien:
 - a. het verzoek onvolledig is;
 - b. de verzoeker onvoldoende relatie heeft met de persoon op wie het verzoek betrekking heeft;
 - c. het een herhaald verzoek betreft na een eerdere afwijzing door de burgemeester op inhoudelijke gronden en uit het verzoek onvoldoende blijkt dat de feiten en omstandigheden nadien veranderd zijn;
 - d. het een kennelijk onredelijk verzoek betreft.
2. De burgemeester doet zo spoedig mogelijk mededeling aan de verzoeker van de gronden waarop **hij niet-ontvankelijk is in zijn verzoek.**

Artikel 7:3

De burgemeester kan op verzoek of ambtshalve een crisismaatregel nemen, indien:

- a. er sprake is van een onmiddellijk dreigend aanzienlijk risico op ernstige schade;
 - b. er een ernstig vermoeden bestaat dat een psychische stoornis van een persoon dit risico veroorzaakt;
 - c. de crisissituatie dermate ernstig is dat de procedure voor een zorgmachtiging niet kan worden afgewacht; en
- d. er sprake is van verzet, als bedoeld in artikel 1:4, tegen zorg.**

Paragraaf 2 Tijdelijke verplichte zorg voorafgaand aan een crisismaatregel

Artikel 7:4

1. Voorafgaand aan de beslissing over een crisismaatregel kan gedurende korte tijd verplichte zorg aan een persoon worden verleend, indien redelijkerwijs mag worden verondersteld dat een crisismaatregel zal worden genomen.
2. De kortdurende verplichte zorg voorafgaand aan de beslissing over een crisismaatregel kan alleen als uiterste middel worden verleend indien dit noodzakelijk is in verband met de voorbereiding van de crisismaatregel en uitsluitend gedurende de periode die benodigd is om de procedure voor de crisismaatregel af te ronden.
3. De kortdurende verplichte zorg voorafgaand aan de beslissing over een crisismaatregel kan in uitzonderlijke gevallen voor de duur van ten hoogste twaalf uren worden verleend.

4. Teneinde te laten onderzoeken of een crisismaatregel moet worden genomen en in afwachting van de beslissing op het verzoek voor een crisismaatregel kan een beslissing worden genomen om betrokkene:
 - a. tijdelijk in zijn bewegingsvrijheid te beperken;
 - b. tijdelijk zijn vrijheid te benemen;
 - c. onverwijld over te brengen of over te laten brengen naar een plaats die geschikt is voor tijdelijk verblijf.
5. De bevoegdheid, bedoeld in het vierde lid, komt uitsluitend toe aan:
 - a. de ambtenaar van politie die is aangesteld voor de uitoefening van de politietaak;
 - b. degene die is belast met de uitvoering van het ambulancevervoer, bedoeld in artikel 1 van de Wet ambulancevervoer;
 - c. de zorgaanbieder, de geneesheer-directeur en de zorgverantwoordelijke die zorg verlenen op basis van vrijwilligheid;
 - d. personen behorende bij door Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aangewezen categorieën van deskundigen.
6. Het onderbrengen van betrokkene bij de politie of de Koninklijke marechaussee vindt **uitsluitend plaats indien betrokkene een strafbaar feit heeft gepleegd.**

Paragraaf 3 Voorbereiding en beslissing crisismaatregel

Artikel 7:5

1. De burgemeester zorgt voor een medische verklaring van een daartoe gespecialiseerde onafhankelijke arts. De medische verklaring geeft inzicht in de actuele gezondheidstoestand van betrokkene en vermeldt in elk geval:
 - a. de symptomen die betrokkene vertoont, en zo mogelijk, een diagnose van de psychische stoornis van betrokkene;
 - b. de relatie tussen de psychische stoornis en het gedrag dat tot een aanzienlijk risico op ernstige schade leidt; en
 - c. de zorg die noodzakelijk is om de crisissituatie af te wenden.
2. De arts vermeldt **de zorgaanbieder die kan** worden belast met de uitvoering van de crisismaatregel en zonodig de accommodatie.
3. Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport stelt een model vast voor de **medische** verklaring.
4. De arts pleegt zo mogelijk tevoren overleg met de zorgverantwoordelijke of de huisarts. Indien de arts geen psychiater is, pleegt hij overleg met een psychiater.
5. De arts raadpleegt het zelfbindingsregister, bedoeld in **artikel 8:29**, tweede lid.
6. **De arts betreft de wensen en voorkeuren van betrokkene, zoals vastgelegd op de zorgkaart of in een ander document, bij zijn oordeel over de zorg die noodzakelijk is om de crisissituatie af te wenden.**

Artikel 7:6

1. De burgemeester kan op verzoek of ambtshalve een crisismaatregel nemen, indien naar zijn oordeel aan de criteria van artikel 7:3 is voldaan en met de crisismaatregel het aanzienlijke risico op ernstige schade kan worden weggenomen.
2. De burgemeester neemt niet eerder een crisismaatregel dan nadat hij:
 - a. zich door middel van een medische verklaring op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene;
 - b. betrokkene of **de vertegenwoordiger**, zo mogelijk, in de gelegenheid heeft gesteld om te worden gehoord;

- c. het zelfbindingsregister, bedoeld in **artikel 8:29**, tweede lid, heeft geraadpleegd.
3. De burgemeester neemt zo spoedig mogelijk na ontvangst van het verzoek, bedoeld in artikel 7:1, een beslissing over het verzoek voor een crisismaatregel.
4. De burgemeester vermeldt in de crisismaatregel in elk geval:
 - a. de zorg die noodzakelijk is om de crisissituatie af te wenden;
 - b. de geneesheer-directeur en de zorgaanbieder die worden belast met de uitvoering van de crisismaatregel en zonodig de accommodatie;
 - c. de mogelijkheid van advies en bijstand door een patiëntenvertrouwenspersoon.
5. De burgemeester zendt onverwijld een afschrift van zijn beslissing op het verzoek voor een crisismaatregel aan betrokkene, **de vertegenwoordiger, de contactpersoon en de advocaat**.
6. Indien betrokkene geen advocaat heeft, geeft de burgemeester binnen 24 uur na het nemen van de crisismaatregel de raad voor rechtsbijstand een last tot toevoeging van een advocaat aan betrokkene.
7. De **burgemeester** verstrekt de persoonsgegevens van betrokkene aan de patiëntenvertrouwenspersoon, met als doel betrokkene te kunnen informeren over de mogelijkheid tot advies en bijstand door een patiëntenvertrouwenspersoon.
8. De **burgemeester** verstrekt de persoonsgegevens niet, indien betrokkene daar bezwaar tegen heeft.

Paragraaf 4 Geldigheidsduur

Artikel 7:7

De burgemeester bepaalt de geldigheidsduur van de crisismaatregel, die ten hoogste drie dagen bedraagt.

Artikel 7:8

De crisismaatregel vervalt, indien:

- a. de geldigheidsduur is verstreken, tenzij de **geneesheer-directeur** voor het verstrijken van de geldigheidsduur een **verzoekschrift** voor een zorgmachtiging **bij de rechter heeft ingediend**. In dat geval vervalt de crisismaatregel op het moment waarop de rechter heeft beslist op het **verzoekschrift**;
- b. de geneesheer-directeur een beslissing als bedoeld in artikel 8:20 heeft genomen tot beëindiging van het verlenen van alle vormen van verplichte zorg op grond van een crisismaatregel, zonder dat daaraan voorwaarden of beperkingen zijn verbonden.

Paragraaf 5 Verzoek zorgmachtiging

Artikel 7:9

1. De **geneesheer-directeur** kan op verzoek of ambtshalve een verzoekschrift voor een **zorgmachtiging, die aansluit op een crisismaatregel, indienen bij de rechter**.
2. De **geneesheer-directeur** hoort indien mogelijk, de **verzoeker, betrokkene, de vertegenwoordiger, de contactpersoon en de advocaat** of biedt hen de mogelijkheid hun **zienswijze op een andere wijze kenbaar te maken**.
3. De **geneesheer-directeur** voegt bij het verzoekschrift voor een zorgmachtiging een **medische verklaring, waaruit blijkt dat met voldoende zekerheid een psychische stoornis is vastgesteld, en zo mogelijk een zorgplan**.

Paragraaf 6 Beroep

Artikel 7:10

1. Betrokkene kan door middel van een schriftelijk en gemotiveerd verzoek binnen drie weken na de dag waarop de burgemeester de crisismaatregel heeft genomen, bij de rechter beroep instellen tegen de crisismaatregel.
2. Tegen de beslissing van de rechter, bedoeld in het eerste lid, staat geen hoger beroep open.

Paragraaf 7 Mandaat wethouder

Artikel 7:11

De burgemeester kan een wethouder mandaat verlenen voor het nemen van een crisismaatregel.

HOOFDSTUK 8 RECHTEN EN PLICHTEN BIJ DE VOORBEREIDING, TENUITVOERLEGGING EN UITVOERING VAN DE ZORGMACHTIGING EN DE CRISISMAATREGEL

Paragraaf 1 Tenuitvoerlegging zorgmachtiging en crisismaatregel

Artikel 8:1

1. De geneesheer-directeur of de officier van justitie legt de zorgmachtiging onverwijld, doch uiterlijk binnen twee weken na afgifte door de rechter, ten uitvoer.
2. De burgemeester legt de crisismaatregel binnen 24 uur na afgifte ten uitvoer.
3. Zo nodig kan de geneesheer-directeur, de officier van justitie of de burgemeester bij de tenuitvoerlegging van de zorgmachtiging onderscheidenlijk de crisismaatregel de hulp inroepen van zorgverleners met kennis van en ervaring met het verlenen van zorg en verplichte zorg.
4. Zo nodig kan de burgemeester ambtshalve of op verzoek van de geneesheer-directeur bij de tenuitvoerlegging van een crisismaatregel onderscheidenlijk de zorgmachtiging de hulp inroepen van ambtenaren van politie. De burgemeester kan deze bevoegdheid mandateren aan een of meer hulpofficieren van justitie.
5. De hulpofficier van justitie wijst de ambtenaren van politie aan die hulp verlenen aan burgemeester of de geneesheer-directeur.

Artikel 8:2

1. De personen, bedoeld in artikel, 8:1, derde lid, kunnen, uitsluitend voor zover dat redelijkerwijs nodig is voor de tenuitvoerlegging van de zorgmachtiging of de crisismaatregel:
 - a. elke plaats betreden waar de betrokkene zich bevindt;
 - b. voorwerpen ontnemen die een gevaar voor de veiligheid van betrokkene of voor anderen kunnen opleveren en hem daartoe aan de kleding of het lichaam onderzoeken.
2. De ambtenaren van politie, bedoeld in artikel 8:1, derde lid, kunnen, uitsluitend voor zover dat redelijkerwijs nodig is voor de tenuitvoerlegging van de zorgmachtiging of de crisismaatregel de woning van betrokkene zonder zijn toestemming binnentreden.
3. De ontnomen voorwerpen worden voor betrokkene bewaard, voor zover dit niet in strijd is met enig wettelijk voorschrift.

Paragraaf 2 Uitvoering van de zorgmachtiging en de crisismaatregel

Artikel 8:3

De zorgaanbieder informeert betrokkene, de vertegenwoordiger en de contactpersoon zo spoedig mogelijk na de afgifte van de zorgmachtiging of de crisismaatregel schriftelijk over:

- a. de geneesheer-directeur;
- b. de zorgverantwoordelijke;
- c. de mogelijkheid tot advies en bijstand door een patiëntenvertrouwenspersoon;
- d. de familievertrouwenspersoon;
- e. de klachtregeling, bedoeld in hoofdstuk 10;
- f. het dossier;
- g. de huisregels;
- h. de richtlijnen, bedoeld in artikel 8:5;
- i. de overige op grond van de bij of krachtens deze wet gestelde rechten en plichten van betrokkene.

Artikel 8:4

1. De zorgverantwoordelijke draagt er zorg voor dat in het dossier van betrokkene aantekening wordt gehouden van:
 - a. de zorgaanbieder;
 - b. de naam van de geneesheer-directeur;
 - c. de naam van de zorgverantwoordelijke;
 - d. de vertegenwoordiger;
 - e. de contactpersoon;
 - f. de voor continuïteit van zorg relevante familie en naasten;
 - g. de zorgkaart;
 - h. het zorgplan;
 - i. indien er geen overeenstemming over het zorgplan is bereikt, de redenen daarvoor;
 - j. de voortgang van de uitvoering van het zorgplan;
 - k. de verplichte zorg die op grond van de zorgmachtiging of de crisismaatregel wordt verleend;
 - l. de verplichte zorg die op grond van hoofdstuk 8 wordt verleend;
 - m. het verslag van de periodieke toetsing van de proportionaliteit, subsidiariteit, effectiviteit en veiligheid van de verleende zorg en verplichte zorg;
 - n. een afschrift van de medische verklaring;
 - o. een afschrift van de zorgmachtiging of de crisismaatregel;
 - p. de zelfbindingsverklaring;
 - q. het mantelzorgplan;
 - r. de inventarisatie van essentiële voorwaarden voor rehabilitatie.
2. In het dossier wordt tevens aantekening gehouden van de verstrekking van gegevens zonder toestemming van betrokkene.
3. In afwijking van artikel 455 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek, kan betrokkene niet verzoeken om vernietiging van gegevens en bescheiden die op grond van deze wet in het dossier zijn opgenomen.

Artikel 8:5

1. De verplichte zorg wordt in beginsel toegepast op basis van een richtlijn.
2. De richtlijn is gericht op:
 - a. het voorkomen van verplichte zorg;
 - b. keuze voor de minst bezwarende vorm van verplichte zorg;
 - c. het beperken van de duur en frequentie van de verplichte zorg;
 - d. de veiligheid van betrokkene en zorgverleners;
 - e. het voorkomen van nadelige effecten op korte en lange termijn voor betrokkene.
3. De richtlijn vermeldt in ieder geval:

- a. de vormen van verplichte zorg;
 - b. de alternatieven voor de verplichte zorg;
 - c. de evaluatiemomenten waarop de subsidiariteit, proportionaliteit, effectiviteit en veiligheid voor betrokkene van de verplichte zorg worden getoetst;
 - d. de wijze van toezicht door de zorgaanbieder op de verplichte zorg;
 - e. de aanvullende zorgvuldigheidseisen bij kinderen en jeugdigen;
 - f. de aanvullende zorgvuldigheidseisen bij tijdelijke verplichte zorg in onvoorziene situaties;
 - g. de opleiding en ervaring van de personen die de verplichte zorg verlenen;
 - h. de minimale personele bezetting voor verantwoorde uitvoering van de verplichte zorg.
4. De richtlijn vermeldt zo nodig de bouwkundige eisen voor de accommodatie waar de verplichte zorg wordt verleend.

Artikel 8:6

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen de vormen van verplichte zorg worden bepaald, die uitsluitend op basis van een richtlijn kunnen worden verleend.
2. Indien geen richtlijn tot stand komt of het kwaliteitsniveau van de richtlijn daartoe noodzaakt, kan Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport op advies van de inspectie een richtlijn met minimumnormen vaststellen.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld ten aanzien van de kwaliteit van de verplichte zorg, de veiligheid binnen de accommodatie en de wijze van toezicht door de zorgaanbieder op de verplichte zorg.

Artikel 8:7

1. De zorgaanbieder is verplicht de zorg, genoemd in de zorgmachtiging of de crisismaatregel, te verlenen.
2. De zorgaanbieder kan alleen de vormen van verplichte zorg verlenen die zijn opgenomen in de zorgmachtiging, de crisismaatregel of een beslissing op grond van de artikelen 8:12 tot en met 8:14.

Artikel 8:8

1. De zorgaanbieder draagt er zorg voor dat de zorgkaart van betrokkene bekend is bij de geneesheer-directeur en de zorgverantwoordelijke.
2. Betrokkene kan zijn voorkeuren en wensen op de zorgkaart laten vastleggen of wijzigen. Indien de voorkeuren en wensen in strijd zijn met de zorgmachtiging of crisismaatregel kan de geneesheer-directeur hiervan aantekening maken op de zorgkaart.

Artikel 8:9

1. De zorgverantwoordelijke neemt ter uitvoering van de zorgmachtiging of de crisismaatregel een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet dan nadat:
 - a. hij zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
 - b. de zorgverantwoordelijke met betrokkene en personen behorende bij door Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aangewezen categorieën van deskundigen over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd.
2. De zorgverantwoordelijke stelt een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg op grond van een zorgmachtiging of een crisismaatregel op schrift en voorziet de beslissing van een schriftelijke motivering.
3. De geneesheer-directeur geeft betrokkene, de vertegenwoordiger, de contactpersoon en de advocaat een afschrift van de beslissing en stelt hen schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

Artikel 8:10

De zorgaanbieder, de geneesheer-directeur en de zorgverantwoordelijke kunnen bij de uitvoering van de zorgmachtiging zo nodig de hulp inroepen van personen met kennis en ervaring met het verlenen van zorg en verplichte zorg en van ambtenaren van politie.

Artikel 8:11

1. De zorgverantwoordelijke verstrekt de inventarisatie van de essentiële voorwaarden voor rehabilitatie aan het college van burgemeester en wethouders.
2. Indien gewijzigde omstandigheden daartoe aanleiding geven, actualiseert de zorgverantwoordelijke de inventarisatie van de essentiële voorwaarden voor rehabilitatie.
3. De zorgverantwoordelijke verstrekt de geactualiseerde inventarisatie van de essentiële voorwaarden voor rehabilitatie aan het college van burgemeester en wethouders.
4. **Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de verstrekking van de inventarisatie van de essentiële voorwaarden voor rehabilitatie.**

Paragraaf 3 Tijdelijke verplichte zorg in onvoorziene situaties

Artikel 8:12

De zorgverantwoordelijke kan, indien er sprake is van verzet, als bedoeld in artikel 1:4, niet beslissen tot het verlenen van verplichte zorg waar de zorgmachtiging of de crisismaatregel niet in voorziet, tenzij dit tijdelijk ter afwending van een noodsituatie noodzakelijk is, gelet op:

- a. een aanzienlijk risico op ernstige schade voor betrokkene of anderen,
- b. de veiligheid binnen de accommodatie of andere locatie waar de zorg of verplichte zorg wordt verleend,
- c. de bescherming van rechten en vrijheden van anderen, dan wel
- d. de voorkoming van strafbare feiten.

Artikel 8:13

1. De duur van de tijdelijke verplichte zorg op grond van artikel 8:12 is beperkt tot een periode van drie dagen.
2. De zorgverantwoordelijke doet onverwijld mededeling aan de geneesheer-directeur van de schriftelijke en gemotiveerde beslissing tot tijdelijke verplichte zorg en van de beëindiging van de tijdelijke verplichte zorg.
3. Indien de tijdelijke verplichte zorg niet binnen twaalf uur kan worden beëindigd, doet de zorgverantwoordelijke hiervan mededeling aan de geneesheer-directeur.
4. Indien de zorgverantwoordelijke van oordeel is dat de tijdelijke verplichte zorg na de in het eerste lid bedoelde periode moet worden voortgezet, kan hij daartoe uitsluitend beslissen, indien een verzoek tot wijziging van de zorgmachtiging bij de geneesheer-directeur is ingediend.
5. De geneesheer-directeur beslist zo spoedig mogelijk op het verzoek tot wijziging van de zorgmachtiging.
6. Indien de geneesheer-directeur instemt met het verzoek van de zorgverantwoordelijke tot wijziging van de zorgmachtiging, dient hij onverwijld een verzoekschrift voor de wijziging van een zorgmachtiging bij de rechter in.
7. De verplichte zorg, bedoeld in het derde lid, kan worden verleend totdat de rechter uitspraak heeft gedaan over het verzoekschrift van de geneesheer-directeur tot wijziging van de zorgmachtiging of totdat de geneesheer-directeur besluit geen verzoekschrift bij de rechter in te dienen.

Artikel 8:14

1. De zorgverantwoordelijke stelt een beslissing als bedoeld in de artikelen 8:12 en 8:13 op schrift en voorziet de beslissing van een schriftelijke motivering.
2. De beslissing vermeldt het moment waarop de geneesheer-directeur en de zorgverantwoordelijke, de proportionaliteit, de subsidiariteit, de effectiviteit en de veiligheid van de tijdelijke verplichte zorg beoordelen.
3. De geneesheer-directeur geeft betrokkene, de vertegenwoordiger, de contactpersoon en de advocaat een afschrift van de beslissing en stelt hen schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

Artikel 8:15

1. De zorgverantwoordelijke kan bij het gegronde vermoeden van aanwezigheid van voorwerpen die betrokkene niet in zijn bezit mag hebben of die een aanzienlijk risico op ernstige schade veroorzaken, ter voorkoming van een noodsituatie, een beslissing nemen tot:
 - a. onderzoek aan kleding of lichaam van betrokkene,
 - b. onderzoek van de woonruimte binnen de accommodatie van betrokkene, dan wel
 - c. onderzoek van poststukken afkomstig van of bestemd voor betrokkene die in een accommodatie verblijft, maar alleen in aanwezigheid van betrokkene.
2. De ontnomen voorwerpen worden voor betrokkene bewaard, voor zover dit niet in strijd is met enig wettelijk voorschrift.
3. De zorgverantwoordelijke stelt de beslissing op schrift en voorziet de beslissing van een schriftelijke motivering.
4. De geneesheer-directeur geeft betrokkene, de vertegenwoordiger, de contactpersoon en de advocaat een afschrift van de beslissing en stelt hen schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon.

Paragraaf 4 Huisregels

Artikel 8:16

1. De zorgaanbieder stelt algemene huisregels op die nodig zijn voor een ordelijke gang van zaken en een veilig klimaat of voor het waarborgen van een pedagogisch of therapeutisch klimaat binnen een accommodatie of een afdeling daarvan.
2. De huisregels zijn aangepast aan de aard en het niveau van zorg en bescherming binnen de accommodatie of afdeling.
3. De zorgaanbieder informeert betrokkene, de vertegenwoordiger en de contactpersoon zo spoedig mogelijk schriftelijk over de huisregels. De zorgverantwoordelijke draagt er zorg voor dat betrokkene een mondelinge toelichting op de huisregels ontvangt.

Artikel 8:17

1. Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport kan in overeenstemming met de inspectie modellen voor de huisregels vaststellen.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de aard en de duur van de beperkingen die in de huisregels kunnen worden opgenomen.

Paragraaf 5 Overplaatsing, tijdelijke onderbreking en beëindiging

Artikel 8:18

1. Betrokkene of de vertegenwoordiger en de zorgverantwoordelijke kunnen de geneesheer-directeur schriftelijk en gemotiveerd verzoeken om de verantwoordelijkheid voor het verlenen van zorg op grond van een zorgmachtiging of een crisismaatregel aan een andere zorgaanbieder, geneesheer-directeur of zorgverantwoordelijke toe te wijzen.
2. De geneesheer-directeur geeft betrokkene een schriftelijke en gemotiveerde beslissing op het verzoek en zendt een afschrift van de beslissing aan de vertegenwoordiger van betrokkene en de contactpersoon.
3. De geneesheer-directeur kan geen instemmende beslissing nemen op het verzoek dan nadat de beoogde zorgaanbieder, geneesheer-directeur of zorgverantwoordelijke zich bereid hebben verklaard tot het verlenen van zorg of verplichte zorg op grond van een zorgmachtiging of een crisismaatregel.
4. Indien de geneesheer-directeur instemt met het verzoek zendt hij een afschrift van de beslissing aan:
 - a. de betrokken zorgaanbieders,
 - b. de zorgverantwoordelijke,
 - c. de contactpersoon,
 - d. de griffie van de rechtbank, indien een zorgmachtiging voor betrokkene is afgegeven, en
 - e. de burgemeester, indien een crisismaatregel is genomen.
5. De geneesheer-directeur stelt betrokkene, de vertegenwoordiger en de contactpersoon schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

Artikel 8:19

1. De geneesheer-directeur neemt op een daartoe strekkend schriftelijk en gemotiveerd verzoek of uit eigen beweging een schriftelijke en gemotiveerde beslissing, inhoudende het verlenen van tijdelijke onderbreking van de verplichte zorg aan betrokkene, voor zover en voor zolang dit verantwoord is.
2. De geneesheer-directeur kan aan een dergelijke beslissing voorwaarden of beperkingen verbinden.
3. De geneesheer-directeur kan op een daartoe strekkend schriftelijk en gemotiveerd verzoek of uit eigen beweging de beslissing tot tijdelijke onderbreking van de verplichte zorg schriftelijk en gemotiveerd intrekken.
4. De geneesheer-directeur geeft betrokkene, de vertegenwoordiger, de advocaat en de contactpersoon een afschrift van de beslissing en stelt hen schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.
5. De geneesheer-directeur informeert de burgemeester en de korpschef over de tijdelijke onderbreking van een zorgmachtiging, indien dit van belang is voor de deelname van betrokkene aan het maatschappelijk verkeer.

Artikel 8:20

1. De geneesheer-directeur neemt op een daartoe strekkend schriftelijk en gemotiveerd verzoek of uit eigen beweging een beslissing tot beëindiging van het verlenen van verplichte zorg op grond van een zorgmachtiging of een crisismaatregel, indien het doel van verplichte zorg is bereikt of niet langer wordt voldaan aan de criteria voor verplichte zorg.
2. De geneesheer-directeur kan aan de beslissing voorwaarden of beperkingen verbinden.

3. De geneesheer-directeur neemt niet eerder een beslissing over de beëindiging van verplichte zorg op grond van een crisismaatregel dan nadat hij zich ervan heeft vergewist dat er geen verzoek voor een zorgmachtiging, als bedoeld in artikel 7:9, eerste lid, is ingediend.
 4. De geneesheer-directeur neemt binnen 14 dagen na ontvangst van een verzoek tot beëindiging van het verlenen van verplichte zorg op grond van een zorgmachtiging of een crisismaatregel een schriftelijke en gemotiveerde beslissing.
 5. De geneesheer-directeur deelt de beslissing schriftelijk mee aan betrokkene, de vertegenwoordiger, de advocaat en de contactpersoon en stelt hen schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.
6. De geneesheer-directeur informeert de burgemeester en de korpschef over de beëindiging van een zorgmachtiging of crisismaatregel, indien dit van belang is voor de deelname van betrokkene aan het maatschappelijk verkeer.

Artikel 8:21

1. Indien de geneesheer-directeur afwijzend of niet tijdig beslist op het verzoek tot beëindiging van verplichte zorg op grond van een zorgmachtiging, kan degene die het verzoek heeft ingediend, de geneesheer-directeur verzoeken een verzoekschrift voor de beëindiging van de verplichte zorg op grond van een zorgmachtiging bij de rechter in te dienen.
2. De geneesheer-directeur dient het verzoekschrift voor de beëindiging van de verplichte zorg op grond van een zorgmachtiging onverwijld in bij de rechter en voegt bij het verzoekschrift:
 - a. een afschrift van het verzoek voor beëindiging van verplichte zorg op grond van een zorgmachtiging,
 - b. de beslissing op het oorspronkelijke verzoek,
 - c. een afschrift van de zorgmachtiging, en
 - d. een medische verklaring.
3. De geneesheer-directeur kan besluiten geen verzoekschrift bij de rechter in te dienen, indien:
 - a. het verzoek onvolledig is,
 - b. het verzoek onvoldoende gemotiveerd is,
 - c. het een herhaald verzoek betreft en uit het verzoek onvoldoende blijkt dat de feiten en omstandigheden na het eerdere verzoek veranderd zijn,
 - d. betrokkene niet instemt met een verzoekschrift voor de beëindiging van de verplichte zorg op grond van een zorgmachtiging,
 - e. een nieuw verzoekschrift voor een zorgmachtiging bij de rechter is ingediend, dan wel
 - f. een verzoekschrift tot wijziging van een zorgmachtiging bij de rechter is ingediend.
4. De geneesheer-directeur deelt het besluit om geen verzoekschrift bij de rechter in te dienen, schriftelijk mee aan de verzoeker, betrokkene, de vertegenwoordiger, de contactpersoon en de advocaat.
5. De rechter doet zo spoedig mogelijk uitspraak op het verzoekschrift voor de beëindiging van de verplichte zorg op grond van een zorgmachtiging.
6. Indien de rechter voorwaarden verbindt aan de beëindiging van de verplichte zorg, is artikel 8:22 van overeenkomstige toepassing.
7. De griffie van de rechtbank zendt een afschrift van de beslissing van de rechter aan:
 - a. betrokkene,
 - b. de vertegenwoordiger,
 - c. de advocaat,
 - d. de contactpersoon,
 - e. de ouders die het gezag uitoefenen, de voogd, de curator of de mentor,

- f. de echtgenoot, partner, levensgezel of degene die betrokkene verzorgt,
- g. de verzoeker, bedoeld in artikel 8:20, en
- h. de zorgaanbieder, de geneesheer-directeur, de zorgverantwoordelijke en de huisarts.

8. De beslissing van de rechter is uitvoerbaar bij voorraad.

Artikel 8:22

1. De voorwaarden en beperkingen, bedoeld in de artikelen 8:19, tweede lid en 8:20, tweede lid, betreffen de zorg aan en het gedrag van betrokkene, ter voorkoming van het aanzienlijke risico op ernstige schade.
2. De voorwaarden en beperkingen kunnen ook inhouden dat betrokkene zich onder toezicht stelt van een zorgaanbieder of zorgverlener, die betrokkene hulp en steun verleent bij het naleven van de voorwaarden en beperkingen.
3. De zorgverantwoordelijke adviseert de geneesheer-directeur over de noodzakelijk geachte voorwaarden en beperkingen.
4. De geneesheer-directeur besluit slechts tot tijdelijke onderbreking of beëindiging van de verplichte zorg als betrokkene zich bereid heeft verklaard tot naleving van de voorwaarden en beperkingen of redelijkerwijs is aan te nemen dat betrokkene de voorwaarden zal naleven.

Artikel 8:23

1. De zorgverantwoordelijke, betrokkene en de vertegenwoordiger evalueren de uitvoering van de zorgmachtiging of de crisismaatregel, nadat het verlenen van de verplichte zorg is beëindigd.
2. De zorgverantwoordelijke en betrokkene stellen indien gewenst op basis van deze evaluatie een zelfbindingsverklaring op en passen zo nodig de zorgkaart van betrokkene aan.
3. De zorgverantwoordelijke wijst betrokkene op de mogelijkheid om het mantelzorgplan te evalueren en zo nodig aan te passen.

Paragraaf 6 Informatieverstrekking en gegevensverwerking

Artikel 8:24

1. De zorgaanbieder, de geneesheer-directeur, de zorgverantwoordelijke, de burgemeester, het college van burgemeesters en wethouders en de officier van justitie zijn bevoegd inlichtingen te vorderen of inzage te vorderen van gegevens en bescheiden, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van hun taken noodzakelijk is.
2. Een ieder is verplicht aan de zorgaanbieder, de geneesheer-directeur, de zorgverantwoordelijke, de burgemeester, het college van burgemeester en wethouders en de officier van justitie binnen de door hen gestelde redelijke termijn alle medewerking te verlenen die zij redelijkerwijs kunnen vorderen voor de uitoefening van hun taken en bevoegdheden.

Artikel 8:25

1. De burgemeester, het college van burgemeester en wethouders, de zorgaanbieder, de geneesheer-directeur en de zorgverantwoordelijke verstrekken de gegevens en bescheiden die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van hun taken aan personen en organisaties die zijn belast met de uitvoering van deze wet.
2. De burgemeester, het college van burgemeester en wethouders, de zorgaanbieder, de geneesheer-directeur en de zorgverantwoordelijke kunnen gegevens en bescheiden anders dan bedoeld in het eerste lid, alleen verstrekken:

- a. met toestemming van betrokkene,
 - b. voor zover de persoonlijke levenssfeer van derden daardoor niet wordt geschaad,
 - c. indien er sprake is van een zwaarwegend belang ter zake voor de nabestaanden,
- dan wel
- d. indien het bij of krachtens wet bepaalde daartoe verplicht.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de verstrekking en de uitwisseling van gegevens en bescheiden.

Artikel 8:26

1. Degene die op grond van een wettelijk voorschrift of op grond van zijn ambt of beroep tot geheimhouding is verplicht, kan zonder toestemming van degene die het betreft aan de zorgaanbieder, de geneesheer-directeur, de zorgverantwoordelijke, de burgemeester, het college van burgemeester en wethouders en de officier van justitie inlichtingen verstrekken, indien dit redelijkerwijs noodzakelijk is voor de uitoefening van hun taken.
2. De zorgaanbieder, de geneesheer-directeur, de zorgverantwoordelijke, de burgemeester, het college van burgemeester en wethouders en de officier van justitie zijn tot geheimhouding verplicht van hetgeen in de uitoefening van hun taak aan hen is toevertrouwd, tenzij enig wettelijk voorschrift hen tot mededeling verplicht of uit hun taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit.

Artikel 8:27

Nabestaanden van betrokkene hebben jegens de zorgaanbieder slechts recht op inzage in of afschrift van het dossier indien en voor zover:

- a. betrokkene daarvoor schriftelijk toestemming heeft gegeven; of
- b. er sprake is van een zwaarwegend belang ter zake voor de nabestaanden.

Artikel 8:28

1. De burgemeester houdt ten behoeve van de uitoefening van zijn taken en van het toezicht door de inspectie een register bij van:
 - a. de verzoeken voor een crisismaatregel,
 - b. de beslissingen van de burgemeester op een verzoek voor een crisismaatregel, en
 - c. de medische verklaringen.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de gegevens die in het register worden vastgelegd, de wijze waarop de gegevens aan de burgemeester worden verstrekt en de wijze waarop de burgemeester de gegevens aan de inspectie, de geneesheer-directeur en derden verstrekt.

Artikel 8:29

1. De geneesheer-directeur houdt ten behoeve van de uitoefening van zijn taken en van het toezicht door de inspectie een register bij van:
 - a. de verzoeken voor de voorbereiding van een zorgmachtiging;
 - b. de beslissingen op de verzoeken voor de voorbereiding voor een zorgmachtiging;
 - c. de verzoeken voor tijdelijke onderbreking of beëindiging van een zorgmachtiging;
 - d. de beslissingen op de verzoeken voor tijdelijke onderbreking of beëindiging van een zorgmachtiging;
 - e. de verzoeken om na een afwijzende beslissing op een verzoek voor tijdelijke onderbreking of beëindiging van een zorgmachtiging een verzoekschrift voor beëindiging van de zorgmachtigingen bij de rechter in te dienen;

- f. de verzoekschriften voor een zorgmachtiging, de wijziging van een zorgmachtiging of de tijdelijke onderbreking of beëindiging van een zorgmachtiging;
 - g. de beslissingen van de rechter op de verzoekschriften;
 - h. de beslissingen op grond van hoofdstuk 8;
 - i. de beslissingen van de klachtencommissie;
 - j. de medische verklaringen;
 - k. de zorgkaarten;
 - l. de zorgplannen; en
 - m. de personen met een crisismaatregel of zorgmachtiging die op grond van het Wetboek van Strafrecht of het Wetboek van Strafvordering hun vrijheid zijn benomen.
2. De geneesheer-directeur houdt ter bescherming van betrokkene een register bij van de zelfbindingsverklaringen.
 3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de gegevens die in het register worden vastgelegd, de wijze waarop de gegevens aan de geneesheer-directeur worden verstrekt en de wijze waarop de geneesheer-directeur de gegevens aan de inspectie, de burgemeester en derden verstrekt.

Artikel 8:30

1. De zorgaanbieder houdt ten behoeve van het toezicht door de inspectie een register bij van de verplichte zorg, waarin in ieder geval wordt opgenomen:
 - a. de vorm van verplichte zorg die aan betrokkene wordt verleend;
 - b. de zorgverantwoordelijke en de geneesheer-directeur;
 - c. de noodzaak voor de verplichte zorg;
 - d. de zorgmachtiging, de crisismaatregel of de beslissing op grond van de artikelen 7:4 of 8:12 die legitimeert tot de vorm van verplichte zorg;
 - e. de begindatum en de einddatum van de vorm van verplichte zorg;
 - f. de vorm, duur en de frequentie van verplichte zorg;
 - g. de evaluatiemomenten voor de vorm van verplichte zorg.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen op advies van de inspectie regels worden gesteld over:
 - a. de gegevens die in het register worden vastgelegd;
 - b. de wijze waarop de gegevens in het register worden vastgelegd;
 - c. de gegevens die aan de inspectie worden verstrekt; en
 - d. de wijze waarop de gegevens aan de inspectie worden verstrekt.

Artikel 8:31

1. De geneesheer-directeur, de officier van justitie, de burgemeester en zorgaanbieder bewaren de gegevens en bescheiden twintig jaar na de beëindiging van de zorgmachtiging of de crisismaatregel.
2. Indien de geneesheer-directeur na de voorbereiding van een zorgmachtiging beslist geen verzoekschrift bij de rechter in te dienen, bewaart de geneesheer-directeur de gegevens en bescheiden vijf jaar. Indien de verzoeker niet-ontvankelijk is verklaard in het verzoek voor de voorbereiding van een zorgmachtiging bewaart de geneesheer-directeur de gegevens en bescheiden een jaar.
3. Betrokkene kan niet verzoeken om de gegevens eerder te vernietigen.
4. Vernietiging van de gegevens en bescheiden vindt na de in het eerste en tweede lid genoemde periode niet plaats, wanneer redelijkerwijs aannemelijk is dat de bewaring van de gegevens en bescheiden van aanmerkelijk belang is voor een ander

dan betrokkene, alsmede voor zover het bij of krachtens de wet bepaalde zich tegen vernietiging verzet.

Artikel 8:32

5. De geneesheer-directeur, de burgemeester, de zorgaanbieder en de officier van justitie bewaren de gegevens en bescheiden twintig jaar na de beëindiging van de zorgmachtiging of de crisismaatregel.
6. Indien de geneesheer-directeur na de voorbereiding van een zorgmachtiging beslist geen verzoekschrift bij de rechter in te dienen, bewaart de geneesheer-directeur de gegevens en bescheiden vijf jaar. Indien de verzoeker niet-ontvankelijk is verklaard in het verzoek voor de voorbereiding van een zorgmachtiging bewaart de geneesheer-directeur de gegevens en bescheiden een jaar.
7. Betrokkene kan niet verzoeken om de gegevens eerder te vernietigen.
8. Vernietiging van de gegevens en bescheiden vindt na de in het eerste en tweede lid genoemde periode niet plaats, wanneer redelijkerwijs aannemelijk is dat de bewaring van de gegevens en bescheiden van aanmerkelijk belang is voor een ander dan betrokkene, alsmede voor zover het bij of krachtens de wet bepaalde zich tegen vernietiging verzet.

Artikel 8:33

1. Gegevens en bescheiden van de burgemeester, de geneesheer-directeur, de zorgaanbieder en de officier van justitie kunnen zonder toestemming van betrokkene ten behoeve van statistiek of wetenschappelijk onderzoek worden verstrekt, indien:
 - a. het onderzoek voorziet in zodanige waarborgen dat de persoonlijke levenssfeer van betrokkene niet wordt geschaad; en
 - b. het onderzoek een zwaarwegend algemeen belang dient;
 - c. betrokkene niet uitdrukkelijk bezwaar heeft gemaakt tegen verstrekking.
2. Gegevens kunnen ondanks het bezwaar van betrokkene worden verstrekt indien:
 - a. het statistische gegevens betreft; dan wel
 - b. een wettelijke verplichting noodzaakt tot verstrekking van de gegevens.
3. De burgemeester, de geneesheer-directeur, de zorgaanbieder en de officier van justitie houden aantekening van verstrekking.

HOOFDSTUK 9 BIJZONDERE BEPALINGEN TEN AANZIEN VAN PERSONEN MET EEN JUSTITIËLE TITEL

Artikel 9:1

Indien een persoon die op grond van een zorgmachtiging is opgenomen in een accommodatie ook zijn vrijheid is benomen op grond van het Wetboek van Strafrecht of het Wetboek van Strafvordering:

- a. stelt de geneesheer-directeur **de Minister van Veiligheid en Justitie** ten minste twee dagen voorafgaand aan de beëindiging van de verplichte zorg daarvan in kennis;
- b. neemt de geneesheer-directeur een beslissing tot **overplaatsing** of tijdelijke onderbreking van de verplichte zorg in overeenstemming met **de Minister van Veiligheid en Justitie**;
- c. stelt de geneesheer-directeur **de Minister van Veiligheid en Justitie** in kennis van een onttrekking als bedoeld in artikel 14:3, eerste lid, en voegt indien van toepassing daarbij de melding, bedoeld in artikel 14:3, vierde lid.

Artikel 9:2

1. Bij de eerste opname in een accommodatie, bij de tenuitvoerlegging van een bevel als bedoeld in artikel 2, eerste lid, aanhef, van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden, wordt de identiteit vastgesteld van een persoon die krachtens een beslissing op grond van het Wetboek van Strafvordering, het Wetboek van Strafrecht, de Penitentiaire beginselenwet, de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden of de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen in een accommodatie is geplaatst.
2. Het vaststellen van de identiteit van de persoon, bedoeld in het eerste lid, omvat bij de eerste opname in een accommodatie het vragen naar zijn naam, voornamen, geboorteplaats en geboortedatum, het adres waarop hij in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens is ingeschreven en het adres van zijn feitelijke verblijfplaats buiten de accommodatie. In de gevallen waarin van betrokkene vingerafdrukken zijn genomen en verwerkt overeenkomstig het Wetboek van Strafvordering of de Vreemdelingenwet 2000, omvat het vaststellen van zijn identiteit tevens het nemen van zijn vingerafdrukken en het vergelijken van die vingerafdrukken met de van hem verwerkte vingerafdrukken. In de andere gevallen omvat het vaststellen van zijn identiteit een onderzoek van het identiteitsbewijs, bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht. Artikel 29a, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering is van overeenkomstige toepassing.
3. Bij de tenuitvoerlegging van een bevel als bedoeld in artikel 2, eerste lid, aanhef, van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden worden van de persoon, bedoeld in het eerste lid, een of meer vingerafdrukken overeenkomstig het Wetboek van Strafvordering genomen en verwerkt en is het tweede lid, tweede en derde volzin, van overeenkomstige toepassing. In een ander geval waarin het noodzakelijk is de identiteit van de persoon, bedoeld in het eerste lid, vast te stellen, is het tweede lid, tweede en derde volzin, van overeenkomstige toepassing.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld voor het verwerken van de persoonsgegevens, bedoeld in het tweede en derde lid.

HOOFDSTUK 10 KLACHTPROCEDURE EN SCHADEVERGOEDING

Paragraaf 1 Instelling en taakomschrijving van de klachtencommissie

Artikel 10:1

De zorgaanbieder is aangesloten bij een door één of meer representatief te achten cliëntenorganisaties en één of meer representatief te achten organisaties van zorgaanbieders ingestelde klachtencommissie die namens de zorgaanbieder, in afwijking van artikel 2 van de Wet klachtrecht cliënten zorgsector, beslist op klachten als bedoeld in artikel 10:3, eerste lid.

Artikel 10:2

1. Ten behoeve van de vervulling van haar taak houdt de klachtencommissie zich in elk geval op de hoogte van de ontwikkelingen op het terrein van het verlenen van zorg en verplichte zorg.
2. De samenstelling van de klachtencommissie is zodanig dat een deskundige en zorgvuldige beslissing op de klacht is gewaarborgd.
3. De leden van de klachtencommissie zijn onafhankelijk en verrichten hun werkzaamheden zonder vooringenomenheid.
4. De leden van de klachtencommissie zijn niet werkzaam bij of voor de zorgaanbieder en hebben geen relatie tot de klager, betrokkene of **de vertegenwoordiger**.

5. De klachtencommissie hoort klager en betrokkene op een locatie die op eenvoudige wijze bereikbaar is voor betrokkene.

6. **Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur** kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de samenstelling en de werkwijze van de klachtencommissie.

Paragraaf 2 De klachtprocedure

Artikel 10:3

1. Betrokkene, **de vertegenwoordiger, de advocaat, de contactpersoon**, de patiëntenvertrouwenspersoon een andere belanghebbende kan een schriftelijke en gemotiveerde klacht indienen bij de klachtencommissie over de nakoming van een verplichting of een beslissing op grond van **de artikelen 7:4, 8:7, 8:9 tot en met 8:15, 8:18 tot en met 8:23**.

2. De klachtencommissie kan een beslissing waartegen de klacht is gericht, schorsen.

3. Betrokkene of **de vertegenwoordiger** kan een patiëntenvertrouwenspersoon verzoeken om advies en bijstand.

4. De klachtencommissie neemt een schriftelijke en gemotiveerde beslissing binnen 14 dagen na ontvangst van de klacht.

5. Indien de klacht **een beslissing of de nakoming van een verplichting betreft** die ten tijde van de indiening geen gevolg meer heeft of waaraan in de tijd dat de klacht bij de **klachtencommissie** aanhangig is het gevolg is komen te vervallen, neemt de klachtencommissie een schriftelijke en gemotiveerde beslissing binnen vier weken na ontvangst van de klacht.

6. De klachtencommissie deelt de beslissing mee aan **de indiener van de klacht, betrokkene, de vertegenwoordiger, de contactpersoon, de advocaat, de geneesheer-directeur, de zorgaanbieder, de zorgverantwoordelijke en de inspectie**.

Artikel 10:4

1. De beslissing van de klachtencommissie strekt tot:

- a. onbevoegdverklaring van de klachtencommissie,
- b. niet-ontvankelijkverklaring van de klacht,
- c. ongegrondverklaring van de klacht, of
- d. gegrondverklaring van de klacht.

2. De klachtencommissie verklaart een klacht niet-ontvankelijk, indien deze betrekking heeft op de inhoud van de zorgmachtiging of crisismaatregel als zodanig.

3. Indien de klachtencommissie de klacht tegen een beslissing gegrond verklaart, vernietigt zij de bestreden beslissing geheel of gedeeltelijk. Gehele of gedeeltelijke vernietiging brengt vernietiging van de rechtsgevolgen van de beslissing of het vernietigde gedeelte van de beslissing mee.

4. Indien de klachtencommissie de klacht gegrond verklaart, kan zij een opdracht geven tot het nemen van een nieuwe beslissing of een andere handeling te verrichten met inachtneming van haar beslissing.

5. De klachtencommissie kan een termijn stellen voor het nemen van een nieuwe beslissing of het verrichten van een andere handeling.

6. De klachtencommissie is bevoegd een naar billijkheid vast te stellen vergoeding van geleden schade toe te kennen.

Paragraaf 3 Beroep

Artikel 10:5

1. Tegen een beslissing van de klachtencommissie kan **een belanghebbende** door middel van een schriftelijk en gemotiveerd verzoek binnen zes weken na de dag waarop de beslissing van de klachtencommissie aan **de klager**, betrokkene en degene op wie de klacht betrekking heeft, is meegedeeld, beroep **instellen** bij de rechter. Onder een beslissing van de klachtencommissie wordt ook een niet tijdige beslissing van de klachtencommissie verstaan. In dat geval bedraagt de termijn voor het indienen van een verzoek zes weken, ingaande op de dag na die waarop de klachtencommissie uiterlijk een beslissing had moeten nemen.
2. De rechter kan de beslissing waartegen de klacht is gericht, schorsen.
3. De rechter geeft de raad voor rechtsbijstand een last tot toevoeging van een advocaat aan betrokkene.
4. De rechter stelt in elk geval de klager, betrokkene, de vertegenwoordiger, **de zorgaanbieder** en de geneesheer-directeur of de zorgverantwoordelijke in de gelegenheid te worden gehoord. De rechter kan zonodig de **contactpersoon** in de gelegenheid stellen te worden gehoord.
5. De rechter beslist binnen vier weken na indiening van het verzoek.

Artikel 10:6

1. De beslissing van de rechter strekt tot:
 - a. onbevoegdverklaring van de rechter,
 - b. niet-ontvankelijkverklaring van het verzoek,
 - c. ongegrondverklaring van de klacht, of
 - d. gegrondverklaring van de klacht.
2. Indien de rechter de klacht tegen een beslissing gegrond verklaart, vernietigt hij de bestreden beslissing geheel of gedeeltelijk. Gehele of gedeeltelijke vernietiging van de beslissing brengt vernietiging van de rechtsgevolgen van de beslissing of het vernietigde gedeelte van de beslissing mee.
3. Indien de rechter de klacht gegrond verklaart, kan hij een opdracht geven tot het nemen van een nieuwe beslissing, het verrichten van een andere handeling met inachtneming van zijn uitspraak, dan wel bepalen dat zijn uitspraak in de plaats treedt van het vernietigde besluit of het vernietigde gedeelte daarvan.
4. De rechter kan de zorgverantwoordelijke een termijn stellen voor het nemen van een nieuwe beslissing of het verrichten van een andere handeling.
5. De rechter kan bepalen dat, indien of zolang niet wordt voldaan aan de beslissing van de rechter, de zorgaanbieder aan betrokkene een in de beslissing vast te stellen dwangsom verbeurt. De artikelen 611a tot en met 611i van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zijn van overeenkomstige toepassing.
6. De griffie zendt zo spoedig mogelijk een afschrift van de beslissing aan de klager, betrokkene, de vertegenwoordiger, de advocaat van betrokkene, **de contactpersoon, de geneesheer-directeur, de zorgaanbieder en de inspectie**.
7. Tegen de beslissing van de rechter staat geen hoger beroep open.
- 8. De beslissing van de rechter is uitvoerbaar bij voorraad.**

Paragraaf 4 Schadevergoeding

Artikel 10:7

Bij een verzoek als bedoeld in artikel 10:3, eerste lid, kan tevens worden verzocht tot vergoeding van geleden schade voor betrokkene. De klachtencommissie kent een naar billijkheid vast te stellen schadevergoeding toe.

Artikel 10:8

Betrokkene of zijn vertegenwoordiger kan bij een verzoek als bedoeld in artikel 10:5, eerste lid, tevens verzoeken tot vergoeding van geleden schade. De rechter kan op dit verzoek afzonderlijk beslissen **en kent een naar billijkheid vast te stellen schadevergoeding toe.**

Artikel 10:9

1. Betrokkene of **de vertegenwoordiger** kan de rechter verzoeken tot vergoeding van geleden schade indien de wet niet in acht is genomen bij het nemen van een crisismaatregel of bij de toepassing van artikel 7:4. De rechter kent een naar billijkheid vast te stellen schadevergoeding toe.

2. Betrokkene of **de vertegenwoordiger** kan de rechter verzoeken tot vergoeding van geleden schade, indien de rechter of **de geneesheer-directeur in zijn hoedanigheid als bestuursorgaan** commissie de wet niet in acht heeft genomen. De rechter kent een naar billijkheid vast te stellen schadevergoeding toe ten laste van de Staat.

HOOFDSTUK 11 PATIËNTENVERTROUWENSPERSOON

Artikel 11:1

1. Er is een patiëntenvertrouwenspersoon die tot taak heeft advies en bijstand te verlenen aan een persoon voor wie een verzoek voor een zorgmachtiging of een crisismaatregel **wordt voorbereid** of voor wie een zorgmachtiging is afgegeven of crisismaatregel is genomen, bij:

- a. het opstellen van een zelfbindingsverklaring of een zorgkaart;
- b. de voorbereiding van een zorgmachtiging of crisismaatregel;
- c. de uitvoering van een zorgmachtiging of crisismaatregel;
- d. de beëindiging van een zorgmachtiging of crisismaatregel;
- e. een klachtprocedure;

f. vragen of klachten over de uitvoering van de zorg.

2. De patiëntenvertrouwenspersoon verleent advies en bijstand ten aanzien van de uitoefening van de rechten van betrokkene.

3. De patiëntenvertrouwenspersoon heeft tevens tot taak:

- a. tekortkomingen in de structuur en de uitvoering van de zorg, voor zover deze afbreuk doen aan de rechten van de betrokkene, te signaleren en aan de inspectie te melden;**
- b. advies en bijstand te verlenen aan personen met een psychische stoornis die vrijwillig in een accommodatie verblijven.

4. De patiëntenvertrouwenspersoon verricht zijn werkzaamheden onafhankelijk van de zorgaanbieder, de geneesheer-directeur en de zorgverantwoordelijke.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport nadere regels geven met betrekking tot:

- a. de deskundigheid van de patiëntenvertrouwenspersoon;
- b. de onafhankelijkheid van de patiëntenvertrouwenspersoon ten opzichte van de zorgaanbieder;
- c. de taken en bevoegdheden van de patiëntenvertrouwenspersoon.

Artikel 11:2

1. De patiëntenvertrouwenspersoon heeft, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig is, vrije toegang tot betrokkene en behoeft geen toestemming van derden om te spreken met betrokkene.

2. De zorgaanbieder stelt de patiëntenvertrouwenspersoon in de gelegenheid met betrokkene te spreken, al of niet op verzoek van betrokkene.

Artikel 11:3

1. De zorgaanbieder, de geneesheer-directeur en de zorgverantwoordelijke als ook alle anderen die bij de uitvoering van deze wet betrokken zijn, geven aan de patiëntenvertrouwenspersoon binnen de door hem gestelde redelijke termijn alle door hem verlangde inlichtingen, voor zover dit redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig is en betrokkene of de vertegenwoordiger daartegen geen bezwaar kenbaar heeft gemaakt.

2. De zorgaanbieder, de geneesheer-directeur en de zorgverantwoordelijke als ook alle anderen die bij de uitvoering van deze wet betrokken zijn, verlenen aan de patiëntenvertrouwenspersoon binnen de door hem gestelde redelijke termijn alle medewerking, die deze redelijkerwijs kan vorderen bij de uitoefening van zijn taak.

3. De zorgaanbieder verleent aan de patiëntenvertrouwenspersoon inzage van zijn dossiers, voor zover dit redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig is en betrokkene of de vertegenwoordiger daarmee heeft ingestemd.

Artikel 11:4

De patiëntenvertrouwenspersoon is tot geheimhouding verplicht van hetgeen in de uitoefening van zijn taak aan hem is toevertrouwd, tenzij enig wettelijk voorschrift hem tot mededeling verplicht of uit zijn taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit.

Artikel 11:5

De patiëntenvertrouwenspersoon kan zich op grond van zijn geheimhoudingsplicht verschonen van het geven van getuigenis of het beantwoorden van vragen in een klachtprocedure of een rechterlijke procedure.

HOOFDSTUK 12 FAMILIEVERTROUWENSPERSOON

Artikel 12:1

1. Er is een familievertrouwenspersoon die tot taak heeft om op verzoek van de familie en naasten van een persoon met een psychische stoornis aan wie vrijwillige of verplichte zorg wordt verleend door een zorgaanbieder, de familie en naasten:

- a. te informeren;**
- b. te adviseren;**
- c. te ondersteunen;**
- d. bijstand te verlenen bij een klachtprocedure.**

2. De familievertrouwenspersoon heeft tevens tot taak om te bemiddelen tussen:

- a. de familie en naasten;**
- b. de zorgaanbieder, de geneesheer-directeur en de zorgverantwoordelijke;**
- c. de persoon met een psychische stoornis aan wie vrijwillige of verplichte zorg wordt verleend door een zorgaanbieder.**

3. De familievertrouwenspersoon brengt ten minste eenmaal per jaar een rapport en advies uit aan de zorgaanbieder ten behoeve van het kwaliteitsbeleid.

4. De familievertrouwenspersoon verricht zijn werkzaamheden onafhankelijk van de zorgaanbieder, de geneesheer-directeur en de zorgverantwoordelijke.

5. Bij algemene maatregel van bestuur kan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport nadere regels geven met betrekking tot:

- a. de deskundigheid van de familievertrouwenspersoon;**
- b. de onafhankelijkheid van de familievertrouwenspersoon ten opzichte van de zorgaanbieder;**
- c. de taken en bevoegdheden van de familievertrouwenspersoon.**

Artikel 12:2

1. De familievertrouwenspersoon heeft, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig is, vrije toegang tot betrokkene en behoeft geen toestemming van derden om te spreken met betrokkene.
2. De zorgaanbieder stelt de familievertrouwenspersoon in de gelegenheid met betrokkene te spreken, al of niet op verzoek van betrokkene.

Artikel 12:3

1. De zorgaanbieder, de geneesheer-directeur en de zorgverantwoordelijke als ook alle anderen die bij de uitvoering van deze wet betrokken zijn, geven aan de familievertrouwenspersoon binnen de door hem gestelde redelijke termijn alle door hem verlangde inlichtingen, voor zover dit redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig is en betrokkene of de vertegenwoordiger daartegen geen bezwaar kenbaar heeft gemaakt.
2. De zorgaanbieder, de geneesheer-directeur en de zorgverantwoordelijke als ook alle anderen die bij de uitvoering van deze wet betrokken zijn, verlenen aan de familievertrouwenspersoon binnen de door hem gestelde redelijke termijn alle medewerking die deze redelijkerwijs kan vorderen bij de uitoefening van zijn taak.
3. De zorgaanbieder verleent aan de familievertrouwenspersoon inzage van zijn dossiers, voor zover dit redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig is:
 - a. en betrokkene of de vertegenwoordiger schriftelijk instemt met inzage of
 - b. indien er sprake is van een zwaarwegend belang ter zake voor de nabestaanden.

Artikel 12:4

De familievertrouwenspersoon is tot geheimhouding verplicht van hetgeen in de uitoefening van zijn taak aan hem is toevertrouwd, tenzij:

- a. enig wettelijk voorschrift hem tot mededeling verplicht;
- b. uit zijn taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit;
- c. betrokkene schriftelijke toestemming geeft om vertrouwelijke informatie met familie en naasten te delen;
- d. familie en naasten toestemming geven om vertrouwelijke informatie te delen;
- e. er sprake is van een zwaarwegend belang ter zake voor de nabestaanden.

Artikel 12:5

De familievertrouwenspersoon kan zich op grond van zijn geheimhoudingsplicht verschonen van het geven van getuigenis of het beantwoorden van vragen in een klachtprocedure of een rechterlijke procedure.

HOOFDSTUK 13 ADVOCaat

Artikel 13:1

De advocaat deelt schriftelijk aan betrokkene, **de geneesheer-directeur** en de rechtbank mee dat hij betrokkene bijstaat.

Artikel 13:2

De advocaat heeft, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig is, vrije toegang tot betrokkene en behoeft geen toestemming van derden om te spreken met betrokkene.

Artikel 13:3

1. De zorgaanbieder, de geneesheer-directeur en de zorgverantwoordelijke als ook alle anderen die bij de uitvoering van deze wet betrokken zijn, geven aan de advocaat alle door hem verlangde inlichtingen, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak noodzakelijk is.
2. Een ieder is verplicht aan de advocaat binnen de door hem gestelde redelijke termijn alle medewerking te verlenen die deze redelijkerwijs kan vorderen bij de uitoefening van zijn taak.
3. De zorgaanbieder verleent aan de advocaat inzage van haar dossiers, voor zover dit redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig is en betrokkene of **de vertegenwoordiger** daartegen geen bezwaar kenbaar heeft gemaakt.

Artikel 13:4

De advocaat is tot geheimhouding verplicht van hetgeen in de uitoefening van zijn taak aan hem is toevertrouwd, tenzij enig wettelijk voorschrift hem tot mededeling verplicht of uit zijn taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit.

Artikel 13:5

De advocaat kan zich op grond van zijn geheimhoudingsplicht verschonen van het geven van getuigenis of het beantwoorden van vragen in een klachtprocedure of een rechterlijke procedure.

Artikel 13:6

1. **Het bestuur van de raad voor rechtsbijstand** kan ingeschreven advocaten die zich daartoe bereid hebben verklaard, aanwijzen voor het beurtelings verlenen van rechtsbijstand aan een persoon voor wie een verzoek voor een zorgmachtiging of crisismaatregel is ingediend.
2. De aangewezen en beschikbare advocaat treedt op als advocaat van betrokkene.

HOOFDSTUK 14 HANDHAVING

Artikel 14:1

1. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet zijn belast de door Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aangewezen ambtenaren van de inspectie.
2. De in het eerste lid bedoelde ambtenaren beschikken over de bevoegdheden, genoemd in de artikelen 5:15 tot en met 5:17 van de Algemene wet bestuursrecht, voor zover dit redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak noodzakelijk is. Zij zijn daarbij tevens bevoegd, met medeneming van de benodigde apparatuur, een woning binnen te treden zonder toestemming van de bewoner, voor zover deze onderdeel is van een accommodatie.
3. De zorgaanbieder, geneesheer-directeur en de zorgverantwoordelijke alsmede alle anderen die bij de uitvoering van deze wet betrokken zijn, geven aan de genoemde ambtenaren alle door hen verlangde inlichtingen, voor zover dit redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak nodig is.
4. De zorgaanbieder verleent aan genoemde ambtenaren inzage van haar dossiers, voor zover dit redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak nodig is.
5. Voor zover de betrokken beroepsbeoefenaar uit hoofde van zijn beroep tot geheimhouding van het dossier of gegevens verplicht is, geldt gelijke verplichting voor de ambtenaren, bedoeld in het eerste lid.

6. De zorgaanbieder stelt de genoemde ambtenaren in de gelegenheid met betrokkene te spreken, al of niet op verzoek van betrokkene.

7. **Aan leden van het Subcomité ter Preventie als bedoeld in het op 18 december 2002 te New York tot stand gekomen Facultatief Protocol bij het Verdrag tegen foltering en andere wrede onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing (Trb. 2005, 243) en het Comité als bedoeld in het op 26 november 1987 te Straatsburg tot stand gekomen Europees Verdrag ter voorkoming van folteringen en onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen (Trb. 1988, 19) zoals gewijzigd door Protocol 1 en Protocol 2 (Trb. 1994, 106 en 107), komen dezelfde bevoegdheden toe als waarover de met het toezicht belaste ambtenaren bedoeld in het eerste lid beschikken. Zij maken van deze bevoegdheden slechts gebruik voor zover dit redelijkerwijs nodig is voor hun uit het desbetreffende verdrag voortvloeiende taak. Artikel 5:20, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, is hierbij van overeenkomstige toepassing.**

Artikel 14:2

1. Indien bij de zorgaanbieder, de geneesheer-directeur, de zorgverantwoordelijke, de zorgverlener het gegronde vermoeden bestaat dat de uitvoering van de verplichte zorg ernstig tekortschiet, doet hij daarvan melding aan de inspectie.

2. Indien de zorgaanbieder, de geneesheer-directeur of de zorgverantwoordelijke onvoldoende, niet of niet tijdig reageert op de klachten van de patiëntenvertrouwenspersoon over de uitvoering van de verplichte zorg, kan de patiëntenvertrouwenspersoon dit melden aan de inspectie.

Artikel 14:3

1. Indien betrokkene zich onttrekt aan verplichte zorg op grond van een crisismaatregel meldt de geneesheer-directeur dit aan **de burgemeester**.

2. De geneesheer-directeur doet aangifte van vermissing bij de politie, indien betrokkene onvindbaar is of weigert terug te keren naar de accommodatie waarin hij op grond van een zorgmachtiging of een crisismaatregel is opgenomen.

3. Zodra de uitvoering van de crisismaatregel wordt hervat, meldt de geneesheer-directeur dit aan **de burgemeester**.

4. Indien de geneesheer-directeur het ernstige vermoeden heeft dat betrokkene in levensgevaar verkeert of een misdrijf als bedoeld in artikel 67, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering, zal plegen met een aanzienlijk risico op ernstige schade voor hemzelf of voor een ander, vermeldt hij dit met redenen omkleed in de melding aan **de burgemeester** en de aangifte van vermissing.

Artikel 14:4

1. Indien het ernstige vermoeden bestaat dat betrokkene, die zich aan de uitvoering van de verplichte zorg heeft onttrokken, in levensgevaar verkeert of een misdrijf als bedoeld in artikel 67, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering, zal plegen met een aanzienlijk risico op ernstige schade voor hemzelf of voor een ander, kan de officier van justitie, na machtiging daartoe door de rechter-commissaris, met het oog op de vaststelling van de verblijfplaats van betrokkene een opsporingsambtenaar bevelen:

a. een persoon stelselmatig te volgen of stelselmatig diens aanwezigheid of gedrag waar te nemen, zonodig met behulp van een technisch hulpmiddel;

b. vertrouwelijke communicatie die plaatsvindt met gebruikmaking van de diensten van een aanbieder van een communicatiedienst, op te nemen met een technisch hulpmiddel;

- c. gegevens te vorderen over een gebruiker van een communicatiedienst en het communicatieverkeer met betrekking tot die gebruiker. De vordering kan slechts betrekking hebben op gegevens die bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen en kan gegevens betreffen die ten tijde van de vordering zijn verwerkt, dan wel na het tijdstip van de vordering worden verwerkt;
 - d. gegevens te vorderen terzake van naam, adres, postcode, woonplaats, nummer en soort dienst van een gebruiker van een communicatiedienst;
 - e. met inachtneming van artikel 3.10, vierde lid, van de Telecommunicatiewet, met behulp van in dat artikel bedoelde apparatuur het nummer te verkrijgen waarmee de gebruiker van een communicatiedienst kan worden geïdentificeerd;
 - f. gegevens te vorderen van degene die anders dan ten behoeve van persoonlijk gebruik gegevens verwerkt terzake van naam, adres, postcode, woonplaats, postadres, geboortedatum, geslacht en administratieve kenmerken;
 - g. gegevens te vorderen van degene van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij toegang heeft tot bepaalde opgeslagen of vastgelegde gegevens.
2. Het bevel wordt gegeven voor een periode van ten hoogste een week. Het kan telkens voor een termijn van ten hoogste een week worden verlengd.
3. Het bevel is schriftelijk en vermeldt:
- a. de naam van betrokkene;
 - b. de feiten of omstandigheden waaruit blijkt dat de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, zijn vervuld;
 - c. bij toepassing van het eerste lid, onderdeel a of c, de naam of een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de bedoelde persoon;
 - d. bij toepassing van het eerste lid, onderdeel b, zo mogelijk het nummer of een andere aanduiding waarmee de individuele gebruiker van de communicatiedienst wordt geïdentificeerd alsmede, voor zover bekend, de naam en het adres van de gebruiker;
 - e. bij toepassing van het eerste lid, onderdeel a, een aanduiding van de aard van het technisch hulpmiddel of de technische hulpmiddelen waarmee de communicatie wordt opgenomen;
 - f. bij toepassing van het eerste lid, onderdeel e, de naam of een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de gebruiker van een communicatiedienst van wie het nummer moet worden verkregen;
 - g. bij toepassing van het eerste lid, onderdelen f of g, de naam of een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de persoon op wie de te verstrekken gegevens betrekking hebben;
 - h. de wijze waarop aan het bevel uitvoering wordt gegeven, en;
 - i. de geldigheidsduur van het bevel.
4. Indien bij toepassing van het eerste lid, onderdeel b, het bevel betrekking heeft op communicatie die plaatsvindt via een openbaar telecommunicatienetwerk of met gebruikmaking van een openbare telecommunicatiedienst in de zin van de Telecommunicatiewet, wordt – tenzij zulks niet mogelijk is – het bevel ten uitvoer gelegd met medewerking van de aanbieder van het openbare telecommunicatienetwerk of de openbare telecommunicatiedienst en gaat het bevel vergezeld van de vordering van de officier van justitie aan de aanbieder om medewerking te verlenen.
5. Indien bij toepassing van het eerste lid, onderdeel b, het bevel betrekking heeft op andere communicatie dan bedoeld in het tweede lid, wordt – tenzij zulks niet mogelijk is – de aanbieder in de gelegenheid gesteld medewerking te verlenen bij de tenuitvoerlegging van het bevel.

6. Het bevel wordt bij toepassing van het eerste lid, onderdeel f, gegeven aan een ambtenaar als bedoeld in artikel 3.10, vierde lid, onderdeel a, van de Telecommunicatiewet.
7. Bij dringende noodzaak kan het bevel mondeling worden gegeven. De officier van justitie stelt in dat geval het bevel binnen drie dagen op schrift.
8. Zodra niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, bepaalt de officier van justitie dat de uitvoering van het bevel wordt beëindigd.
9. Het bevel kan schriftelijk en met redenen omkleed worden gewijzigd, aangevuld, verlengd of beëindigd.
10. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld:
 - a. over de wijze waarop het bevel wordt gegeven;
 - b. over de wijze waarop de gegevens worden gevorderd;
 - c. over de wijze waarop aan de vordering wordt voldaan;
 - d. met betrekking tot de opsporingsambtenaar die de gegevens vordert.
11. De officier van justitie doet van de verstrekking van gegevens, bedoeld in het eerste lid, onderdelen c, d, f en g proces-verbaal opmaken, waarin worden vermeld:
 - a. de naam van betrokkene;
 - b. de feiten of omstandigheden waaruit blijkt dat de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, zijn vervuld;
 - c. indien bekend, de naam of anderszins een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de persoon omtrent wie gegevens worden gevorderd;
 - d. de verstrekte gegevens;
 - e. de periode waarover de vordering zich uitstrekt.
12. De vordering van gegevens, bedoeld in het eerste lid, onderdelen c, d, f en g, wordt beëindigd zodra niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid.
13. Van een wijziging, aanvulling, verlenging of beëindiging van de vordering doet de officier van justitie proces-verbaal opmaken.
14. De vordering bedoeld in het eerste lid, onderdelen f en g, kan geen betrekking hebben op persoonsgegevens betreffende iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven of lidmaatschap van een vakvereniging.
15. De met de tenuitvoerlegging belaste ambtenaar kan ter aanhouding van betrokkene elke plaats betreden en doorzoeken.

Artikel 14:5

1. Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport kan een bestuurlijke boete van ten hoogste € 13 400 opleggen ter zake van overtreding van regels gesteld bij of krachtens:
 - a. artikel 7:4;
 - b. artikel 8:2;
 - c. artikel 8:4;**
 - d. artikel 8:7;**
 - e. artikel 8:8;**
 - f. artikel 8:12;**
 - g. artikel 8:13;**
 - h. artikel 8:14;**
 - i. artikel 8:15;**
 - j. artikel 8:16;**
 - k. artikel 8:19;**
 - l. artikel 8:20;**
 - m. artikel 8:23;**

n. artikel 8:30.

2. Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport kan een last onder dwangsom opleggen ter zake van overtreding van regels gesteld bij of krachtens:

- a. artikel 5:8, onderdeel b;**
- b. artikel 5:10;**
- c. artikel 5:15;**
- d. artikel 5:16, eerste lid;**
- e. artikel 5:9;**
- f. artikel 7:9;**
- g. artikel 8:1;**
- h. artikel 8:2;**
- i. artikel 8:4;**
- j. artikel 8:7;**
- k. artikel 8:8;**
- l. artikel 8:18;**
- m. artikel 8:20;**
- n. artikel 8:21;**
- o. artikel 8:22;**
- p. artikel 8:24, tweede lid;**
- q. artikel 8:30;**
- r. artikel 10:1.**
- s. artikel 10:3, tweede lid;**
- t. artikel 10:4;**
- u. artikel 10:5, tweede lid;**
- v. artikel 10:6.**

Artikel 14:6

Met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaar of een geldboete van de derde categorie wordt gestraft hij, die opzettelijk iemand van zijn vrijheid berooft door deze persoon tegen zijn wil op te nemen in een accommodatie, zonder dat daar een zorgmachtiging of een crisismaatregel aan ten grondslag ligt of de artikelen 7:4, **8:12 tot en met 8:14** van toepassing zijn.

Artikel 14:7

Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaar of een geldboete van de derde categorie wordt gestraft hij, die opzettelijk verplichte zorg verleent, zonder dat daar een zorgmachtiging of een crisismaatregel aan ten grondslag ligt of de artikelen 7:4, **8:12 tot en met 8:14** van toepassing zijn.

Artikel 14:8

De in de artikelen 14:6 en 14:7 strafbaar gestelde feiten zijn misdrijven.

Artikel 14:9

1. Met een geldboete van de tweede categorie wordt gestraft hij die:

- a. vormen van verplichte zorg verleent waarin de zorgmachtiging of crisismaatregel niet voorziet en die ook niet op basis van de artikelen 7:4, **8:12 tot en met 8:14** kunnen worden verleend;
- b. handelt in strijd met artikel 7:4;**
- c. handelt in strijd met artikel 8:3;**
- d. handelt in strijd met artikel 8:4, eerste lid;**

- e. handelt in strijd met artikel 8:7, eerste en tweede lid;**
- f. handelt in strijd met artikel 8:12;**
- g. handelt in strijd met artikel 8:13;**
- h. handelt in strijd met artikel 8:14;**
- i. handelt in strijd met artikel 8:20;**
- j. handelt in strijd met artikel 8:21;**
- k. handelt in strijd met artikel 8:22.**

2. De in dit artikel strafbaar gestelde feiten zijn overtredingen.

Artikel 14:10

Indien voor een handeling op grond van artikel 14:5, eerste lid, een bestuurlijke boete kan worden opgelegd, gelden de artikelen 14:6, 14:7 en 14:9 slechts indien:

- a. in de daaraan voorafgaande 24 maanden tweemaal een bestuurlijke boete ter zake van een zelfde handeling onherroepelijk is opgelegd; of
- b. de opzettelijke of roekeloze handeling een direct gevaar voor de gezondheid of veiligheid van de mens tot gevolg heeft.

HOOFDSTUK 15 AANPASSING ANDERE WETGEVING

Artikel 15:1

In de artikelen 1, onderdeel l, van de Algemene nabestaandenwet, 1, eerste lid, onderdeel e, van de Algemene Ouderdomswet, 1, eerste lid, onder k, van de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen, **1:1, onder f, van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten**, 1, eerste lid, onder i, van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, 2.17, eerste lid, van de Wet studiefinanciering 2000, 2.22a, eerste lid, van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten, 13, derde lid, en 64, eerste lid, onder o, van de Wet werk en bijstand, 44, eerste lid, onder a, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen en 1, eerste lid, onder f, van de Ziektewet wordt «Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen» telkens vervangen door: Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg.

Artikel 15:2

De bijlage bij de Algemene wet bestuursrecht wordt gewijzigd als volgt.

A

In onderdeel A wordt na het zevende subonderdeel ingevoegd:

8. Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg.

B

In onderdeel H vervalt, onder vernummering van het tweede tot en met vierde subonderdeel tot eerste tot en met derde subonderdeel «1. Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen.»

Artikel 15:3

De Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen wordt gewijzigd als volgt:

A

In artikel 9, tweede lid, onderdeel d, wordt «de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen» vervangen door: de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg.

B

Artikel 16, zesde lid, komt te luiden als volgt:

6. In geval van een psychische stoornis of een verstandelijke beperking van een jeugdige kan de selectiefunctaris, met inachtneming van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, bepalen dat de jeugdige naar een accommodatie als bedoeld in artikel 1:1 van die wet zal worden overgebracht om daar zolang als dat noodzakelijk is te worden verpleegd of begeleid.

C

In artikel 31, tweede lid, wordt «de uit de stoornis van zijn geestvermogens » vervangen door: de uit zijn psychische stoornis of verstandelijke beperking.

Artikel 15:4

De Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden wordt gewijzigd als volgt:

A

In artikel 1, onderdeel u, wordt «uit de stoornis van de geestvermogens » vervangen door: uit de psychische stoornis of verstandelijke beperking.

B

Artikel 5, eerste lid, wordt gewijzigd als volgt:

1. «duurzame verpleging van personen met een gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens» wordt vervangen door: duurzame verpleging van personen met een psychische stoornis of een verstandelijke beperking.

2. «een psychiatrisch ziekenhuis als bedoeld in artikel 1, onder h, van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen» wordt vervangen door: een accommodatie als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg

C

In artikel 11, tweede lid, onderdeel b, wordt «de bij hem geconstateerde gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens» vervangen door: de bij hem geconstateerde psychische stoornis of verstandelijke beperking.

D

In artikel 13, eerste lid, wordt «psychiatrisch ziekenhuis» vervangen door: accommodatie als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg.

E

Artikel 14, eerste lid, komt te luiden als volgt:

1. Indien de aard van zijn psychische stoornis of verstandelijke beperking daartoe aanleiding geeft, kan Onze Minister bepalen dat de ter beschikking gestelde of anderszins verpleegde naar een accommodatie als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, niet zijnde een inrichting voor verpleging van ter beschikking gestelden, zal worden overgeplaatst om daar zolang dat noodzakelijk is, te worden verpleegd.

F

In de artikelen 26, derde lid, 50, eerste lid, en 51, eerste lid, wordt «uit de stoornis van de geestvermogens» telkens vervangen door: uit de psychische stoornis of verstandelijke beperking.

G

In artikel 72, eerste lid, onder a, wordt «de stoornis van de geestvermogens » vervangen door: de psychische stoornis of verstandelijke beperking.

Artikel 15:5

In de artikelen 378, derde lid, 431, derde lid, en 450 derde lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek wordt «het verlenen van een voorlopige of voorwaardelijke machtiging, een observatiemachtiging of een machtiging tot voortgezet verblijf als bedoeld in de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen, dan wel een machtiging als bedoeld in artikel 33, eerste lid, van die wet» telkens vervangen door: het verlenen van een zorgmachtiging als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg.

Artikel 15:6

De Penitentiaire beginselenwet wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 15, vijfde lid, komt te luiden als volgt:

5. In geval van een psychische stoornis of een verstandelijke beperking van een gedetineerde kan de selectiefunctionaris, met inachtneming van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, bepalen dat de gedetineerde naar een accommodatie als bedoeld in artikel 1:1 van die wet zal worden overgebracht om daar zolang als dat noodzakelijk is te worden verpleegd of begeleid.

B

In artikel 32, tweede lid, wordt «uit de stoornis van de geestvermogens» vervangen door: uit de psychische stoornis of verstandelijke beperking.

Artikel 15:7

In artikel 5, eerste lid, van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden wordt «een psychiatrisch ziekenhuis» vervangen door: een accommodatie als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg.

Artikel 15:8

In artikel 29p, vijfde lid, van de Wet op de jeugdzorg wordt «een stoornis van de geestvermogens» vervangen door: een psychische stoornis, dan wel in verband met een verstandelijke beperking.

Artikel 15:9

Artikel 43, tweede lid, onder f, van de Wet op de rechtsbijstand wordt vervangen door: f. de artikelen 5:5, tweede lid, en 7:5, zesde lid, van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg;

Artikel 15:10

In artikel 817, derde lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt «een psychiatrisch ziekenhuis als bedoeld in artikel 1, onder h, van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Stb. 1992, 669)» vervangen door: een accommodatie als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg.

Artikel 15:11

Het Wetboek van Strafrecht wordt gewijzigd als volgt:

A

In de artikelen 13, eerste lid, 15d, eerste lid, onder a, 39, en 77s, derde lid, wordt «de gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens» telkens vervangen door: de psychische stoornis of verstandelijke beperking.

B

In artikel 37 wordt «de gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens» vervangen door: de psychische stoornis of verstandelijke beperking.

C

In artikel 37a wordt «gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens» vervangen door: een psychische stoornis of verstandelijke beperking.

D

In artikel 65, eerste en vierde lid, artikel 243, 247, wordt «een zodanige gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens» vervangen door: een zodanige psychische stoornis of verstandelijke beperking.

E

In artikel 77s, derde lid, wordt «een gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens» vervangen door: een psychische stoornis of verstandelijke beperking.

F

Artikel 90sexies komt te luiden als volgt:

Artikel 90sexies

Onder psychiatrisch ziekenhuis wordt verstaan:

1°. een accommodatie als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg,

2°. een psychiatrische afdeling van een academisch ziekenhuis.

G

In artikel 447e wordt «de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen» vervangen door: de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg.

Artikel 15:12

Het Wetboek van Strafvordering wordt gewijzigd als volgt:

A

In artikel 16, eerste lid, wordt «een zodanige gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens» vervangen door: een zodanige psychische stoornis of verstandelijke beperking.

B

In de artikelen 216, tweede lid, en 216a, tweede lid, wordt «met gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens» telkens vervangen door: met een psychische stoornis of verstandelijke beperking.

C

In artikel 509a, eerste lid, wordt «de geestvermogens van de verdachte gebrekkig ontwikkeld of ziekelijk gestoord zijn» vervangen door: de verdachte een psychische stoornis of een verstandelijke beperking heeft.

D

In artikel 509e wordt «een gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens bestaat» vervangen door: een psychische stoornis of verstandelijke beperking aanwezig is.

E

In artikel 562, eerste lid, wordt «een ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens » vervangen door: een psychische stoornis.

F

In artikel 563, eerste lid, wordt «de ziekelijke stoornis van de geestvermogens » vervangen door: de psychische stoornis.

Artikel 15:13

Indien het bij koninklijke boodschap van 4 juni 2010 ingediende wetsvoorstel tot vaststelling van de Wet forensische zorg en daarmee verband houdende wijzigingen in diverse andere wetten (Wet forensische zorg) tot wet is of wordt verheven en in werking is getreden of treedt, vervallen de artikelen 14:6, onderdeel A, en 14:11, onderdeel B.

HOOFDSTUK 16 OVERGANGSBEPALINGEN

Artikel 16:1

1. De Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen blijft van toepassing op een verzoek dat vóór het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet is ingediend krachtens:

1°. de artikelen 2, eerste lid, 14a, eerste lid, 14e, eerste lid, 14h, eerste lid, 15, eerste lid, 18, eerste lid, 28, eerste lid, 32, eerste lid, 34f, eerste lid, 35, eerste lid, 41a, eerste lid, 41b, eerste lid, 6, tweede lid, 49, elfde lid, van die wet en dat strekt tot het verkrijgen van een beslissing door de rechter;

2°. de artikelen 4, eerste lid, 6, eerste lid, 33, 46, tweede lid, van die wet en dat strekt tot het verkrijgen van een beslissing door de officier;

3°. artikel 41a, eerste lid, van die wet en dat strekt tot het verkrijgen van een beslissing door de inspecteur;

4°. de artikelen 43, eerste lid, of 49, eerste lid, van die wet dat strekt tot het verkrijgen van een beslissing door de geneesheer-directeur;

5°. artikel 20, eerste lid, van die wet dat strekt tot het verkrijgen van een beslissing door de burgemeester;

6°. artikel 41, eerste lid, van die wet dat strekt tot het verkrijgen van een beslissing door de commissie, bedoeld in artikel 41, tweede lid, van die wet.

2. De Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen blijft van toepassing op een beslissing als bedoeld in het eerste lid, onderdelen 1° tot en met 6°, die vóór het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet is genomen.

Artikel 16:2

1. Een machtiging als bedoeld in de artikelen 2, eerste lid, 14a, eerste lid, 15, eerste lid, 27, eerste lid, 32, eerste lid, en 34f, eerste lid, van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen die is afgegeven

na het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet, wordt gelijkgesteld met een zorgmachtiging.

2. Een last tot inbewaringstelling als bedoeld in artikel 20 van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen die is afgegeven na het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet, wordt gelijkgesteld met een crisismaatregel.

3. Een behandelingsplan als bedoeld in artikel 38 van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen dat is opgesteld voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet wordt gelijkgesteld met een zorgplan als bedoeld in artikel 5:8.

HOOFDSTUK 17 SLOTBEPALINGEN

Artikel 17:1

Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zendt in overeenstemming met **Onze Minister van Veiligheid en Justitie** binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van deze wet aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk.

Artikel 17:2

De Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen wordt ingetrokken.

Artikel 17:3

De artikelen van deze wet treden in werking op een bij koninklijk besluit bepaald tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 17:4

Deze wet wordt aangehaald als: Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,